

GHID PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ÎN SITUAȚII DE DEZASTRE

Ambassade van het
Koninkrijk der Nederlanden

**Inspectoratul Școlar Județean
Iași**

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR
Inspectoratul pentru Situații de Urgență
„Mihail Grigore Sturdza” al județului Iași

Proiectul „Reducerea riscurilor în caz de dezastre în școlile din județul Iași”
s-a desfășurat în perioada 2009 – 2010 cu
cu sprijinul Ambasadei Regatului Țărilor de Jos, printr-un grant MATRA, și
având ca parteneri Inspectoratul școlar Județean Iași și Inspectoratul pentru
Situații de Urgență „Mihail Grigore Sturza” al județului Iași

La realizarea acestui ghid au contribuit: Eugen Borlea – Director Situații de
Urgență World Vision România (coordonator ghid), Loredana Covalschi –
Sublocotenent Inspectoratul pentru Situații de Urgență Iași, Mirela Slusaru
– Specialist Relații Publice World Vision România.
Acest ghid a fost tipărit în 250 de exemplare.

CUVÂNT ÎNAINTE

Deși, în numeroase rânduri, populația a resimțit efectele negative ale situațiilor de urgență, aceasta nu conștientizează totuși că România este o țară expusă în mod permanent hazardurilor naturale și că această realitate ar trebui integrată în mod normal în ceea ce se numește stil de viață, cultură de reacție.

Pentru a veni în sprijinul cetățenilor, inspectoratele pentru situații de urgență județene desfășoară o laborioasă muncă de prevenție și informare referitoare la riscuri și la tipurile acestora, într-o complexă colaborare interdisciplinară, interministerială și, tot mai frecvent, cu instituții și organizații nonguvernamentale cu specific de intervenție umanitară în situații de urgență, ori fundații specializate în protecția drepturilor copilului. Din acest motiv, demararea proiectului “Reducerea riscurilor în caz de dezastre în școlile din județul Iași” de către World Vision România (inițiatorul proiectului) împreună cu Inspectoratul Școlar Județean Iași și Inspectoratul pentru Situații de Urgență “Mihail Grigore Sturdza” al județului Iași reprezintă un pas firesc și necesar pentru diseminarea informațiilor referitoare la măsurile de prevenire, modalitățile de comportament ori limitarea efectelor acestor evenimente.

Prin intermediul acestui proiect se urmărește schimbarea mentalităților, atitudinilor și comportamentelor referitoare la riscurile generatoare de situații de urgență, mai ales în rândul copiilor și al tinerilor, precum și cunoașterea măsurilor de protecție și a modului de acțiune în situația producerii lor. Elaborarea, în cadrul proiectului, a ghidului intitulat “**Protecția Copilului în situații de dezastre**” constituie un mijloc modern și eficient de informare a elevilor din ciclul primar și gimnazial, în scopul formării și dezvoltării abilităților privind modul de comportare și de acțiune în perioada premergătoare, pe timpul manifestării și ulterior producerii situațiilor de urgență. O dată educați și informați de la vârste fragede, acești copii, beneficiari ai proiectului, vor avea un comportament preventiv și o atitudine responsabilă la maturitate.

În concluzie, apreciem ca binevenită editarea acestui ghid și recomandăm cadrelor didactice folosirea lui în cadrul lecțiilor de educație preventivă în domeniul situațiilor de urgență.

Colonel Ștefan Lazăr

Insp. Șef Inspectoratul pentru Situații de Urgență Iași

World Vision România este o organizație creștină, care desfășoară programe de **intervenție umanitară de urgență, dezvoltare și advocacy**. Organizația noastră este concentrată asupra muncii cu copiii, familiile și comunitățile, în scopul depășirii sărăciei și nedreptății. Inspirați de valori creștine, lucrăm cu persoanele cele mai vulnerabile, indiferent de religie, rasă, etnie sau gen.

World Vision România a intervenit pentru prima dată în România la cutremurul din 1977, acordând ajutor umanitar de urgență sinistraților. În anul 1990, World Vision s-a reîntors în România și a devenit o prezență constantă în domeniul protecției copilului și al dezvoltării comunitare. Inițiativele World Vision România sunt **axate pe copii și realizate în parteneriat cu comunitatea**.

După anul 1990, WVR a trebuit să învețe singură cum să acorde ajutor celor în nevoie. Dezastrele naturale nu au ocolit România în ultimii 20 de ani. De la sprijinul punctual acordat imediat după producerea dezastrelor, sprijin care constă în produse care să acopere nevoile de bază ale persoanelor afectate de dezastre, organizația noastră a trecut la croirea unui răspuns pe termen lung, care să fie adaptat contextului economic și social local.

Un alt accent a fost pus de organizația noastră pe pregătirea comunităților pentru a face față dezastrelor și conceperea unor planuri de pregătire și intervenție care să includă și măsuri specifice de protecție a copiilor și categoriilor vulnerabile. Prin parteneriatele strategice încheiate cu inspectoratele pentru situații de urgență, au fost organizate cursuri de instruire cu liderii din comunitățile rurale în care World Vision România lucrează și a intervenit și prezentat standardele de intervenție cuprinse în Manualul de standarde internaționale de intervenție „Sphere”.

Ne bucurăm foarte mult pentru că am avut oportunitatea de a derula în județul Iași, cu sprijinul Ambasadei Țărilor de Jos, acest proiect și suntem convinși că acest ghid va fi foarte folositor atât profesorilor cât și beneficiarilor finali – copiii și familiile acestora.

Eugen Borlea

Manager Departament Situații de Urgență World Vision România

Acest ghidul este destinat profesorilor și educatorilor care lucrează cu copiii în comunitățile școlare. A fost alcătuit pentru a-i ajuta pe aceștia în desfășurarea unor lecții și activități, programe de prevenire și pregătire pentru dezastre în școli, cluburi pentru copii/tineri, în activitățile extra școlare, în programele “after schol” etc.

Famiiliile elevilor ar trebui să fie și ele implicate - toate activitățile ar trebui să înceapă cu întâlniri cu familiile și comunitatea în cadrul cărora să se discute despre situațiile de dezastru.

Fiecare tematică are asociată o lista de deprinderi pe care copilul ar trebui să și le însușească după ce a parcurs tematica respectivă. Unele tematici sunt în strâsă legătură cu vârsta copilului (spre exemplu, nu putem aștepta de la copiii mici să fie capabili să întrerupă curentul electric sau gazul).

Cuprins

Capitolul I	GENERALITĂȚI	7
Capitolul II	CUTREMURUL	17
Capitolul III	INUNDAȚIILE	27
Capitolul IV	ALUNECĂRILE DE TEREN	33
Capitolul V	PROTECȚIA ÎN SITUAȚII DE INCENDIU	39
Capitolul VI	VULNERABILITĂȚILE ȘI CAPACITĂȚILE COMUNITĂȚII	41
Capitolul VII	SPAȚIUL PRIETENOS PENTRU COPII	55
Bibliografie		61
Anexe		

Capitolul I GENERALITĂȚI

Prin dezastre se înțelege :

1. Fenomene naturale distructive de origine geologică sau meteorologică, ori îmbolnăvirea unui număr mare de persoane sau animale, produsă în mod brusc, ca fenomene de masă. În această categorie sunt cuprinse: cutremurele, alunecările și prăbușirile de teren, inundațiile și fenomenele meteorologice periculoase, epidemiile și epizotiile;

2. Evenimente cu urmări deosebit de grave, asupra mediului înconjurător, provocate de accidente. În această categorie sunt cuprinse: accidentele chimice, biologice, nucleare, în subteran, avariile la construcțiile hidrotehnice sau conducte magistrale, incendiile de masă și exploziile, accidentele majore la utilaje și instalații tehnologice periculoase, căderile de obiecte cosmice, accidentele majore și avariile mari la rețele de instalații și telecomunicații.

Legea nr. 481 din 2004 privind protecția civilă, republicată în Monitorul Oficial nr. 554 din 22.07.2008, definește **dezastrul** ca fiind evenimentul datorat declanșării unor tipuri de riscuri, din cauze naturale sau provocate de om, generator de pierderi umane, materiale sau modificări ale mediului și care, prin amploare, intensitate și consecințe, atinge ori depășește nivelurile specifice de gravitate stabilite prin regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență, elaborate și aprobate potrivit legii.

Observăm că această definiție face referire la **tipurile de risc**, de aceea este necesar să precizăm care sunt acestea: incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masă, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosferă ori din cosmos, tornade, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factorii de risc specifici.

Conform *United Nation Disaster Management Training Program*, dezastrele reprezintă o serioasă întrerupere în funcționalitatea unei societăți, cauzând pierderi umane, materiale, de mediu, care exced capacitatea acelei comunități de a o rezolva prin resurse proprii. Alterarea resurselor umane, materiale sau a mediului cauzată de fenomene naturale sau de activitate umană, care depășește capacitatea de răspuns a comunității afectate (OFDA (Office of Foreign Disaster Assistance, US Government)).

Ca urmare, **riscul** este probabilitatea de expunere a omului și a bunurilor la acțiunea unui anumit hazard de o anumită mărime și poate fi exprimat matematic ca fiind produsul dintre hazard, elementele expuse la risc și vulnerabilitatea acestor elemente:

$R = f(H \times E \times V/C)$ unde:

R – risc

H – hazard

E – elemente supuse la risc (persoane, bunuri)

V – vulnerabilitate

C – capacitatea (capacitatea de adaptare/răspuns a comunității)

O altă formă de a defini dezastrele este formula următoare :

Dezastre = Vulnerabilități + Hazard

Vulnerabilități = urbanizare, degradarea mediului, lipsa de educație, creșterea populației, fragilitatea economiei, sărăcie, structuri de urgență birocratice etc.

Hazardul este un fenomen rar sau extrem de natură umană sau naturală care afectează viața, proprietățile și activitatea umană și a cărei extindere poate duce la dezastre.

Clasificarea hazardelor:

În funcție de geneză:

1. hazarde naturale:

- endogene (*erupții vulcanice, cutremure*)
- exogene - climatice, geomorfologice, hidrologice, oceanografice, biologice, biofizice, astrofizice.

2. hazarde antropice - accidentele din industrie, agricultură și transporturi, războaiele, terorismul etc.

În funcție de durata de manifestare:

- rapide
- cu manifestare îndelungată

În funcție de suprafața afectată:

- globale sistemice
- globale cu efecte regionale
- regionale
- locale și punctuale

În funcție de mărimea efectelor:

- cu efecte reduse
- cu efecte severe
- dezastre (catastrofe)

2. Protecția împotriva dezastrelor

Apărarea împotriva dezastrelor comportă:

- măsuri de prevenire și de pregătire pentru intervenție;
- măsuri operative urgente de intervenție după declanșarea fenomenelor periculoase cu urmări deosebit de grave;
- măsuri de intervenție ulterioară pentru recuperare și reabilitare.

Scopurile apărării împotriva dezastrelor:

- reducerea (pe cât posibil, evitarea) pierderilor generate de diferite dezastre;
- asigurarea unei asistențe prompte și calificate a victimelor;
- realizarea unei refaceri economico-sociale cât mai rapide și durabile.

Principalele măsuri de prevenire a dezastrelor:

- includerea problematicii privind apărarea împotriva dezastrelor în strategiile de dezvoltare ale societății, la nivel central și local;
- realizarea lucrărilor de apărare specifice fiecărui tip de hazard;
- optimizarea activității structurilor care asigură coordonarea și conducerea acțiunilor de prevenire;
- dezvoltarea cercetării științifice în domeniu.

Principalele măsuri de protecție împotriva dezastrelor:

- instruirea populației privind normele de comportament în caz de dezastru;
- exerciții și aplicații cu forțele și mijloacele destinate intervenției;
- pregătirea operativă a factorilor cu drept de decizie;
- realizarea unor acorduri internaționale privind asistența umanitară în caz de dezastre.

Principalele măsuri de intervenție în caz de dezastre:

- cercetarea zonei afectate;
- coordonarea acțiunilor de căutare-salvare (deblocare-salvare în caz de război), acordarea asistenței medicale de urgență, etc.;
- evacuarea populației și a valorilor de patrimoniu;
- crearea și administrarea taberelor de sinistrați;
- distribuirea ajutoarelor umanitare.

Impactul dezastrelor

- Mortalitatea cauzată de dezastrele naturale a crescut cu 145% (din 2005, comparat cu media ultimilor 10 ani).
- Cei săraci sunt ținutele cele mai afectate de dezastre.
- *Analiza Cost-beneficii:* la 1\$ cheltuit pentru prevenire și programe de reducere a riscurilor, pot fi economisiți până la 10\$ în procesul de recuperare după dezastru.
- Reducerea riscurilor: *Eforturile făcute pentru a minimaliza efectele dezastrelor asupra populației.*

STRUCTURI ABILITATE ÎN MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21 din 2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, modificată și completată de Legea nr.15 din 2005, este înființat Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, asigurarea și coordonarea resurselor umane, materiale, financiare și de altă natură necesare restabilirii stării de normalitate.

Sistemul Național este organizat de autoritățile administrației publice și se compune din :

- a) comitete pentru situații de urgență;
- b) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- c) servicii publice comunitare profesioniste pentru situații de urgență;
- d) centre operative pentru situații de urgență;
- e) comandantul acțiunii.

Componența Comitetului Județean pentru Situații de Urgență

Conform H.G. nr. 1491 /2004 pentru aprobarea Regulamentului cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea Comitetelor și Centrelor operative pentru Situații de Urgență, la nivelul județelor se constituie, sub conducerea *Prefecților*, comitete județene pentru situații de urgență.

Din comitetul județean mai fac parte :

- *Vicepreședintele*: președintele consiliului județean
- *Membrii* comitetului pentru situații de urgență
  - șefii de servicii deconcentrate, descentralizate și de gospodărire comunală. De exemplu: Inspectorii șefi ai: Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență, Inspectoratului de Poliție Județean, Inspectoratului Județean de Jandarmi, Inspectoratului Județean al Poliției de Frontieră, șeful Serviciului Județean de Telecomunicații Speciale, directorul Sistemului de Gospodărire a Apelor, directorul Agenției pentru Protecția Mediului, etc.)
  - conducători ai unor instituții, regii autonome și societăți comerciale, ai agenților economici care, prin specificul activităților desfășurate, constituie factori de risc potențial generatori de situații de urgență: șef departament Romtelecom S.A, șef centru EON Moldova, șef centru operațional EON Gaz, director R.A. Aeroportul, director general Sucursala Regională C.F.R., Director S.C. Apa Vital S.A., etc.

Consultanți în comitetele pentru situații de urgență sunt:

a) experți și specialiști din aparatul propriu al autorităților administrației publice, care constituie comitetele sau din instituții și unități în subordine (de exemplu: prim adjunct Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență, expert inginer Sistemul de Gospodărire a Apelor, etc.)

b) reprezentanți ai altor ministere, instituții și servicii publice cu atribuții în domeniu, manageri ai societăților comerciale și regiilor autonome care desfășoară activități în domeniul de competență respectiv, cooptați în comitetele ministeriale la solicitarea președinților comitetelor respective (de exemplu: expert inginer SC APA VITAL S.A, expert inginer S.C. Antibiotice S.A, etc.).

Viziunea Uniunii Europene asupra ajutorului umanitar:

Obiectivul ajutorului umanitar al Uniunii Europene este acela de a oferi un răspuns urgent, bazat pe necesități, destinat protejării vieții, prevenirii și alinării suferinței umane și menținerii demnității umane oriunde este nevoie, atunci când guvernele și actorii locali sunt depășiți de situație, se află în imposibilitatea de a acționa sau nu doresc să acționeze. Ajutorul umanitar al Uniunii Europene cuprinde acțiuni de asistență, ajutor și asigurare a protecției populației în scopul de a salva și proteja vieți omenești în timpul crizelor umanitare sau ulterior acestora, precum și desfășurarea unor acțiuni care facilitează sau permit un acces liber la persoanele aflate în nevoie și punerea la dispoziție în mod liber a acestei asistențe. Asistența umanitară a Uniunii Europene este oferită ca răspuns la crize provocate de om (inclusiv urgențe complexe) și la dezastre naturale, după cum este necesar (extras din Declarația comună a Consiliului și reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, a Parlamentului European și a Comisiei Europene).

Proiectul “ Sphere”

Proiectul “Sphere” a apărut ca urmare a unui proces de colaborare a organizațiilor umanitare internaționale în vederea alcătuirii unor standarde minime pentru intervențiile în situații de dezastre și ca un angajament în asigurarea calității și responsabilității răspunsului umanitar pe baza acestor standarde.

Reflectate în relație cu legile internaționale precum Convenția privind Drepturile omului, International Humanitarian Law, Convenția privind drepturile refugiaților și Convenția privind drepturile copiilor.

<http://www.sphereproject.org>

Acest proiect este un proiect bazat pe două coordonate :

- în primul rând, sunt necesare toate eforturile pentru a ușura suferințele umane cauzate de o calamitate sau conflict.
- cei afectați de dezastru au dreptul la o viață demnă și, ca urmare, la asistență.

În România, organizațiile umanitare colaborează cu serviciile profesionale în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență în baza OUG nr.21 din 2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, (anexa 2), modificată și completată de Legea nr. 15 din 2005, a Legii nr. 481/2004 privind Protecția Civilă cu modificările și completările ulterioare, dar și a legilor și convențiilor internaționale la care România a aderat, enumerate mai sus. Prestația lucrătorilor umanitari are la bază un cod de conduită care stipulează:

- ajutorul umanitar este primul luat în considerare;
- ajutorul umanitar este acordat indiferent de rasă, credință, naționalitate și fără nici o distincție adversă;
- ajutorul este acordat pe baza evaluării nevoilor;
- ajutorul va fi acordat în așa manieră încât să nu fie folosit pentru interese politice sau pentru prozelitism religios;
- acordarea ajutorului umanitar se va face în așa fel încât să nu devină instrumentul unui guvern sau al politicilor acestuia;
- se vor respecta tradițiile și obiceiurile locale;
- se obligă să construiască răspunsul umanitar implicând populația și capacitățile locale;
- vor căuta modalități de implicare a beneficiarilor ajutorului umanitar în managementul proiectului de răspuns la dezastru;
- ajutorul umanitar trebuie să aibă în vedere reducerea în viitor a vulnerabilităților la dezastre și să asigure nevoile de baza în aceeași măsură în care încep să construiască măsuri de dezvoltare pe termen lung;
- agențiile umanitare sunt responsabile atât în fața celor ce primesc asistență umanitară cât și în fața donatorilor de la care primesc resursele pentru răspunsul la dezastru.

Răspunsul organizațiilor umanitare poate îmbracă diferite forme, în funcție de capacitățile și resursele acestora:

- căutare și salvare;
- ajutor în asigurarea necesarului de hrană și apa pentru supraviețuire;
- amenajarea de adăposturi și tabere pentru sinistrați;
- asigurarea de asistență medicală și prim ajutor;

- protecția copilului în situații de dezastru;
- asistența post traumă, consiliere;
- sprijin pentru reconstrucție și dezvoltare;
- asistență în implementarea măsurilor de reducere a riscurilor în caz de dezastru;
- creșterea capacității comunității de a răspunde unui dezastru;
- asigurarea respectării convențiilor internaționale privind standardele de asistență umanitară;
- capacitate de mobilizare a resurselor umanitare internaționale prin proiecte de răspuns la dezastru.

Surse:

www.icrc.org/emergency-items

Australian Agency for International Development: www.usaid.gov.au

Canadian International Development Agency: www.acdi-cida.gc.ca/aid-e

UK Department for International Development: www.dfid.gov.uk

European Commission for Humanitarian Aid (ECHO

www.usaid.gov/our_work/humanitarian_assistance/disaster_assistance/resources

International NGOs, Multi- and Bi-lateral Organisations

Mercy Corps International: www.mercycorps.org

Oxfam UK: www.oxfam.org.uk

Save the Children: www.savethechildren.org

United Nations High Commissioner for Refugees: www.unhcr.org

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs: www.ochaonline.un.org

CARE International: www.care.org

International Fund for Agriculture Development: www.ifad.org

The World Bank: www.worldbank.org

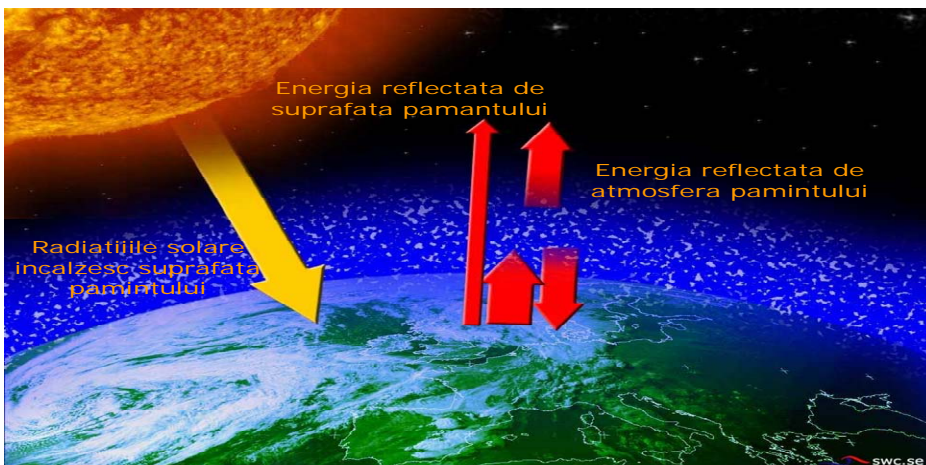
United Nations Development Program: www.undp.org

Emergency Capacity Building Project: www.ecbproject.org

World Vision International: Humanitarian Emergency Affairs: www.wvi.org

Încălzirea globală

Încălzirea globală este fenomenul de creștere continuă a temperaturilor medii înregistrate ale atmosferei în imediata apropiere a solului, precum și a apei oceanelor, constatată în ultimele două secole, dar mai ales în ultimele decenii. Opinia dominantă este că încălzirea se datorează activității umane, în special prin eliberarea de gaz carbonic în atmosferă prin arderea de combustibili fosili. Grupul interguvernamental de experți în evoluția climei (în engleză *Intergovernmental Panel on Climate Change*) afirmă că „cea mai mare parte a creșterii temperaturii medii în a doua jumătate a secolului al XX-lea se datorează probabil creșterii concentrației gazelor cu efect de seră, de proveniență antropică. Ei consideră că fenomene naturale ca variațiile solare și vulcanismul au avut un mic efect de încălzire până în anii 1950, dar după, efectul a fost de ușoară răcire.

Posibile consecințe ale încălzirii globale:

- Asia: un miliard de oameni fără apă, topirea ghețarilor din Himalaya, producția de orez a Chinei va scădea cu 12%;
- Australia/Noua Zeelandă: rata mortalității din cauza căldurii va crește până la 5.000 de persoane anual. Sudul și estul Australiei vor rămâne complet fără apă;
- Europa: incendii de pădure frecvente în sud; arșița urmată de ploi torențiale care vor provoca inundații; scade producția agricolă în sud, dar crește în nord; scade nivelul apei în pânza freatică. Apar noi boli.
- America Latină: aproximativ 77 milioane de oameni vor suporta reduceri de apă iar pădurile tropicale se vor transforma în savane. Zonele de coastă din Guyana și El Salvador vor fi inundate de apele oceanului.

- America de Nord: pagube economice importante, din cauza înmulțirii furtunilor gen Katrina, dar producții sporite de cereale în Canada, datorită încălzirii vremii.
- Regiunile polare: Suprafețele acoperite de gheață se vor reduce cu 20%; indigenii vor fi nevoiți să-și schimbe modul de viață iar urșii polari ar putea dispărea.
- Oceanul planetar: toate insulele se vor reduce sau vor dispărea sub ape, din cauza creșterii nivelului apelor.

Ghidul tratează următoarele fenomene și dezastre :

- A. Cutremure**
- B. Inundații**
- C. Alunecări de teren**
- D. Incendii**

Metodologia și activități practice

Copiii sunt grupul țintă al acestui curs; luând în considerare acet lucru, metodologia include cât mai multe activități practice - acumulările de cunoștințe nefiind bazate doar pe schimbul de informații:

- activități de grup
- discuții
- prezentări de materiale video și power point
- postere
- jocuri de rol
- brain storming

Profesorii sunt încurajați să se gândească la metode inovative pentru a sublinia mesajul cheie.

SESIUNE INTRODUCIVĂ

SCOP

La terminarea sesiunii, participanții vor:

- cunoaște profesorul/trainerul și pe ceilalți colegi
- înțelege obiectivele trainingului/lecției
- se vor familiariza cu metodologia folosită pe durata lecțiilor

Durata

20 Minute

Componentele

Prezentarea participanților - introducere (10 minute)

Obiectivele trainingului/cursului (10 minute)

Materiale necesare

O minge mică de plastic - se poate folosi o minge de tenis

Flip chart

Marker

Bandă Scotch

Metodologia trainingului

Discuții

Întrebări și răspunsuri

Activități de grup

Sesiunea de deschidere

Se formează un cerc cu participanții la sesiune, inclusiv profesorul; mingea se aruncă de la un participant la altul, cel care o prinde se prezintă grupului - scopul este crearea unei atmosfere agreabile și destinsă încurajând copiii să fie participanți activi.

Profesorul întreabă apoi dacă participanții cunosc scopul lecției/trainingului:

- răspunsurile se vor scrie pe flip Charts
- elevii pot să își treacă ei răspunsurile pe flip chart
- în final, trebuie definit scopul lecției

Capitolul II CUTREMURUL

Obiective

La finalul acestei sesiuni, participanții vor:

- cunoaște noțiuni de bază despre cutremur
- putea explica impactul cutremurului asupra oamenilor, mediului și bunurilor materiale
- putea să demonstreze înțelegerea modului în care trebuie să facă față unui cutremur

Durata

45 minute

Componentele Sesiunii

Introducere privind cutremurul (10 minute)

Semnale de Avertizare (15 minute)

Activități (20 minute)

Materiale necesare

Flip chart

Postere

Markers

Metodologia

Întrebări și răspunsuri

Exerciții

Jocuri de rol

Prezentări/demonstrații (Poster/Video/Power Point)

A. INTRODUCERE

Se așteaptă ca participanții să acumuleze cunoștințe despre cum și de ce apar cutremurele.

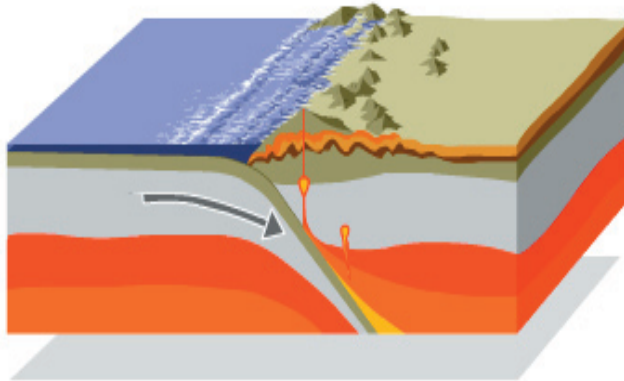
Mesaj cheie

Cutremurul reprezintă ruptura brutală a rocilor din scoarța terestră, datorită mișcării plăcilor tectonice, care generează o mișcare de vibrație a solului ce poate duce la victime umane și distrugerii. Cutremurul, mișcarea seismică, este un eveniment imprevizibil și este necesar să cunoaștem bine modul și locurile care pot asigura protecție în toate împrejurările: în casă, în locuri publice, la școală.

Plăcile tectonice se pot deplasa în moduri diferite:

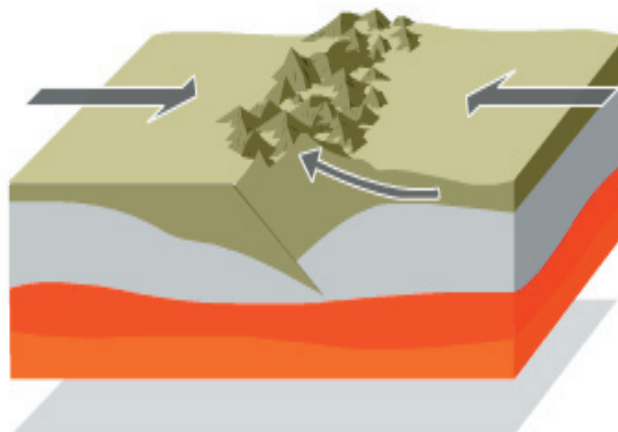
1. Acolo unde ele se unesc, pot aluneca unele sub celelalte, mișcare care se produce în mii de ani.

Where plates converge, one plate is drawn slowly beneath the other. This takes place over thousands of years.

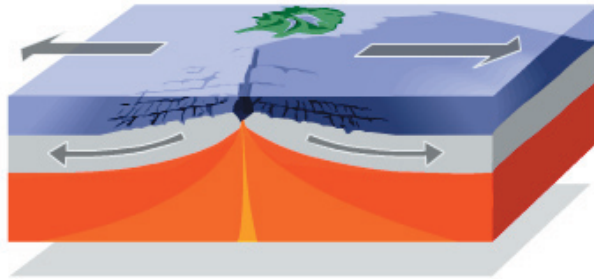
2. Acolo unde ele intră în coliziune, se înalță formațiuni muntoase

Where plates collide, rock layers are forced upwards creating mountains.

3. Acolo unde plăcile tectonice se depărtează unele de altele, apar falii prin care lava erupe, cele mai multe asemenea falii se găsesc pe fundul oceanelor.

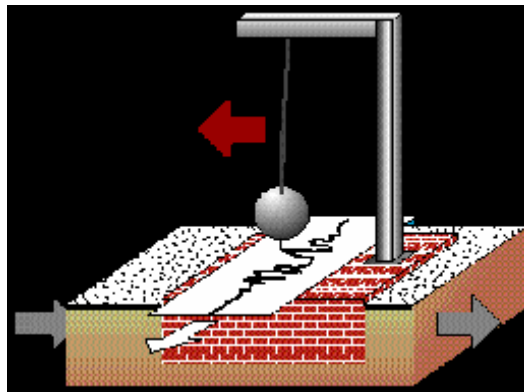
Where plates diverge, lava emerges from the mantle and cools to form new sections of crust. Diverging plate boundaries are often found underwater.

Mesaje Cheie:

Cutremurele provoacă pagube materiale și pot pune în primejdie viețile oamenilor în funcție de intensitatea lor; un seism de mică intensitate poate să provoace doar o undă de șoc, unul de intensitate mare poate distruge clădiri sau poate declanșa alte dezastre naturale precum alunecările de teren.

Model de seismograf simplu

Mesaj Cheie:

Cele mai puternice seisme care afectează o arie întinsă sunt cutremurele de tip intermediar, localizate la curbură munților Carpați - în zona Vrancea, în care se consideră că este prezent un proces de subducție, cu fracturi ale plăcilor tectonice în contact la diferite adâncimi.

Mesaje de acțiune

○ dată ce participanții au învățat despre efectele cutremurului, profesorul trebuie să se focalize pe acțiunile de pregătire și răspuns în caz de cutremur.

Pregătirea înainte de cutremur

Întrucât nu putem ști când se va produce un cutremur, putem lua din timp măsuri pentru a reduce efectele sale. Copiii vor fi învățați să întocmească o listă cu principalele măsuri de protecție înainte de cutremur, cu ajutorul căreia vor verifica, împreună cu părinții, gradul de siguranță al propriei locuințe.

În măsurile de protecție a locuinței sunt necesare:

- recunoașterea locurilor în care ne putem proteja: grinda, tocul ușii, birou sau sub masa rezistentă;
- identificarea și consolidarea unor obiecte care pot cădea sau se pot deplasa în timpul seismului (mobila grea și rafturile sunt bine fixate împotriva căderii);
- asigurarea măsurilor de înlăturare a pericolelor de incendiu: protecția și evitarea distrugerilor la instalațiile de alimentare cu electricitate, apă și gaze;
- cunoașterea locurilor de întrerupere a alimentării cu electricitate, gaze, apă;
- oglinzile, tablourile și alte obiecte atârdate pe pereți sunt fixate împotriva desprinderii;
- paturile și fotoliile sunt departe de sobe și ferestre;
- nu sunt atârdate tablouri sau alte articole decorative deasupra paturilor;
- articolele inflamabile și produsele menajere chimice sunt depozitate departe de sursele de căldură și în locuri în care au șanse minime de a se răsturna.

Măsurile de protecție în afara locuinței se referă la:

- cunoașterea amplasamentului celor mai apropiate unități medicale, sediilor inspectoratelor pentru situații de urgență, de poliție, de Cruce Roșie, precum și alte adrese utile;
- bună cunoaștere a drumului pe care vă deplasați zilnic la școală, cumpărături având în vedere pericolele care pot apărea (șpargerii de geamuri, căderea unor obiecte de pe balcoane, pericolul pe care-l reprezintă conductele de gaze, abur, apă).

Activitate - joc de grup:

Această activitate va ajuta participanții să înțeleagă importanța informației și a comunicării.

Formați următoarele grupuri cu elevii din clasă:

1. Un participant este cel care informează - crainic tv sau radio
2. Patru participanți formează familia A: părinți și doi copii
3. Trei participanți familia B: 1 părinte și doi copii
4. Restul clasei vor fi observatori

Patru zone vor fi identificate/delimitate: un sat, un spațiu de joacă pentru copii, un refugiu sigur și un loc de observație; ele trebuie situate departe una de cealaltă. Exemplu: în colțul clasei; folosiți hârtie și marker pentru a le vizualiza.

- “părinții” vor privi la TV
- “copii” se vor juca în spațiul de joacă

Alocați cca 2 minute pentru ca actorii să intre în rol.

Crainicul trebuie să anunțe ”o știre de ultimă ora: un cutremur de X grade a avut loc în Vrancea și replici ale acestuia sunt așteptate în următoarele minute”.

A vor merge imediat la locul de joacă și își vor anunța copiii să își ia frații și să meargă la adăpost (adică locurile sigure din casă unde se pot proteja, enumerate mai sus).

Familia B va ignora mesajul și nu își va anunța /prevenii copiii.

După cca două minute, jocul de rol se va incheia și profesorul va adresa următoarele întrebări observatorilor:

- ✓ Care dintre familii se află în siguranță?
- ✓ De ce credeți că o familie este mai în siguranță decât cealaltă?
- ✓ Alte observații?

Trainerul se va sigura că participanții au înțeles că:

1. Mass media joacă un rol important în diseminarea mesajului privind dezastrul.
2. Comunicarea este vitală și poate salva vieți.

Acolo unde apare o situație de urgență și este anunțată, este important să verificați și să acționați repede.

O dată primită informația, ea trebuie verificată cu autoritățile locale și mesajul trebuie apoi retransmis către cât mai mulți oameni posibil, părinți, profesori, copii.

3. Participanții trebuie să știe că, atât cutremurul cât și alte dezastre naturale, nu pot fi evitate; dar ei și familiile lor se pot pregăti și pot reduce riscurile atunci când dezastrele se produc.
4. Împreună cu profesorii și familia, trebuie verificate starea casei și a școlii; identificate zonele de evitat, unde se pot produce căderi de obiecte sau mobile; verificată starea ferestrelor și a ușilor; acolo unde aspectele observate nu sunt satisfăcătoare, se vor împărtăși aceste probleme cu profesorii și cu familia, căutând soluții de remediere.
5. Se amintește părinților și profesorilor de necesitatea existenței unui plan de evacuare pentru case și școală. Planul de evacuare în caz de cutremur poate fi diferit de cel pentru alte tipuri de dezastre, mai ales cu privire la ruta de evacuare și adăpost.
6. Se exemplifică cu un plan de evacuare al școlii.
7. Se va aminti părinților și profesorilor necesitatea de a avea acasă și în școală un kit (trusă) pentru situații de urgență care să conțină hrană uscată, apă, lanternă, etc.
8. Este posibil să apară situația de a supraviețui pe cont propriu, după o urgență. Acest lucru înseamnă a avea propria hrană, apă, și alte consumabile în cantități suficiente pentru cel puțin trei zile. Oficialii locali și personalul umanitar vor fi în acțiune după un dezastru, dar ei nu pot ajunge la toată lumea imediat. Ajutorul poate veni în câteva ore, sau ar putea dura zile întregi. În plus, serviciile de bază - cum ar fi electricitate, gaz, apă, tratare a apelor reziduale, precum și telefoanele pot fi întrerupte zile în șir sau chiar o săptămână sau mai mult.

Astfel, este necesar un kit (trusă) de urgență care să conțină:

- minim 3 litri de apă/persoană/zi timp de cel puțin trei zile;
- produse alimentare neperisabile pentru cel puțin trei zile;
- set lanternă cu acumulator radio și baterii suplimentare de rezervă pentru ambele!
- trusă de prim ajutor;
- fluier pentru semnalarea prezenței;
- mască de praf;
- folie de plastic și bandă de lipit pentru adăpost;
- șervețele umede, saci de gunoi și legături de plastic pentru igiena personală;
- un briceag multifuncțional;
- hărți;
- telefon mobil cu încărcătoare.

Răspunsul (în timpul și după cutremur)

După completarea sesiunii privind pregătirea, trainerul trebuie să introducă modul de răspuns în timpul și după cutremur.

Activitatea 2

Pentru protecția în timpul producerii unui cutremur se iau următoarele măsuri:

- ne păstrăm calmul, evităm panica și încercăm să îi calmăm pe ceilalți – frați, colegi, prieteni etc.
- nu părăsim locuința - putem fi surprinși de faza puternică a mișcării seismice în holuri, scări, etc. Nu se folosește ascensorul în nici un caz!
- dacă ne aflăm în interiorul unei locuințe – rămânem acolo, departe de ferestre care se pot sparge, se va sta înspre centrul locuinței (clădirii), lângă un perete. Protejarea se face sub o grindă, toc de ușă solidă, birou, masă sau bancă din clasă suficient de rezistente spre a ne feri de căderea unor lămpi, obiecte mobile suprapuse, tencuieli ornamentale etc.;
- dacă suntem în școală: nu fugim la ușă, nu sărim pe ferastră, nu alergăm pe scări ci ne adăpostim într-un loc sigur (sub bănci, ținându-ne bine de picioarele acestora), așa cum a fost indicat de către profesor și repetat în exercițiile de simulare.
- dacă a trecut șocul puternic al seismului, adulții vor închide imediat sursele de foc, iar dacă a luat foc ceva, se intervine imediat;
- dacă seismul ne surprinde în autoturism, ne oprim cât se poate de repede într-un loc deschis, evitând clădirile prea aproape de

stradă, podurile, pasajele, liniile electrice aeriene și ne ferim de firele de curent electric căzute;

- dacă suntem într-un mijloc de transport în comun sau în tren, vom sta la locul nostru până ce se termină mișcarea seismică. Conducătorul trebuie să oprească și să deschidă ușile, dar nu este indicat să ne îmbulzim la coborâre sau să spargem ferestrele;
- dacă ne aflăm într-un loc public cu aglomerări de persoane (de exemplu - un magazin), nu alergăm către ieșire, îmbulzeala produce mai multe victime decât cutremurul. Rămânem calm, liniștim și celelalte persoane, adăpostindu-ne cât mai departe de ferestre ori de raioane cu obiecte grele.

După producerea unui cutremur puternic este necesar să luăm următoarele măsuri:

- nu plecăm imediat din locuință/clădire. Dacă avem cunoștințele necesare, acordăm mai întâi primul ajutor celor afectați de seism. Calmăm persoanele speriate și copiii;
- îi ajutăm pe cei răniți sau prinși sub mobilier, obiecte sau elemente ușoare de construcții căzute, să se degajeze;
- nu folosim telefonul decât pentru a semnală o URGENȚĂ!

ATENȚIE !

Nu mișcăm răniții grav (dacă nu sunt în pericol imediat de a fi răniți suplimentar din alte cauze), până la acordarea unui ajutor sanitar – medical calificat.

Adulții trebuie să:

- curețe traseele de circulație de cioburi sau substanțe toxice, chimice vărsate.
- se îngrijească de siguranța copiilor, bolnavilor, bătrânilor, asigurând îmbrăcăminte și încălțăminte corespunzătoare sezonului în care ne aflăm;
- verifice preliminar starea instalațiilor de electricitate, gaz, apă, canal din locuință;
- dacă la ieșire întâlnesc uși blocate, vor acționa fără panică pentru deblocare. Dacă nu reușesc, trebuie procedat cu calm la spargerea geamurilor, utilizând un scaun, o vază metalică (lemn) etc. Se va curăța bine mâna și zona de cioburi.

După seism:

- părăsim calm locuința, luăm cu noi kitul (trusa) de urgență, nu luăm lucruri inutile. Verificăm mai întâi scara sau drumul de ieșire;
- ascultăm anunțurile posturilor de radio și televiziune și recomandările acestora;
- ne deplasăm într-un loc deschis și sigur;
- suntem pregătiți psihic și fizic pentru eventualitatea unor șocuri (replici) ulterioare primei mișcări seismice, care de regulă este mai redus decât cel inițial. Nu dăm crezare zvonurilor privind eventualele replici seismice și urmările lor, utilizăm numai informațiile și recomandările oficiale, recepționate direct de noi și nu din auzite;
- nu ascultăm sfaturile unor așa-zisi specialiști necunoscuți care în asemenea situații apar ad-hoc.

Profesorul/trainerul arată clasei sau grupului locurile sigure și pe cele nesigure din clasă și școală.

- Sigur: sub grindă, adăpostit sub catedră sau pupitru, în cadrul ușii sălii de clasă.
- Nesigur: lângă un dulap suspendat, sub candelabru sau alte corpuri de iluminat, în apropierea unui sobe de încălzit/teracotă .

Pentru exterior, elevii sunt sfătuiți să stea departe de copaci, stâlpi de iluminat sau curent electric. Dacă sunt în mașina împreună cu un adult, trebuie să știe că este periculos să continue să meargă și că trebuie să oprească mașina până trece unda de șoc. O dată ce undele de șoc au încetat, trebuie să rămână în zona în care se află și să observe împrejurimile: există un loc sigur unde să poată fi în siguranță? Este cineva rănit/ sunt alte persoane în jur care au nevoie de asistență? poate să ia legătura prin telefonul mobil cu familia?

Capitolul III INUNDAȚIILE

Obiectivele sesiunii:

1. Înțelegerea fenomenul inundațiilor
2. Dezvoltarea capacității de a explica impactul inundațiilor
3. Înțelegerea modului de a se pregăti și de a răspunde inundațiilor

Timp

60 minute

Componentele Sesiunii

- A. Introducere privind inundațiile (10 minute)
- B. Mesaj de conștientizare (30 minute)
- C. Activități (20 minute)

Materiale necesare

Jucării
2 găleți de apă
Flipchart
Postere
Markers
Caiete de notițe

Metodologia de Training

Jocuri de rol
Desene
Simulări
Întrebări și răspunsuri
Demo-vizuale

A. INTRODUCERE

Mesaj cheie:

Inundațiile reprezintă acoperirea unei porțiuni de uscat cu o mare cantitate de apă provenită din revărsarea cursurilor de apă, ploi abundente sau topire bruscă a zăpezii.

Precipitațiile de intensitate mare și de durată sunt printre cele mai frecvente cauze ale inundațiilor, provocând revărsări ale cursurilor de apă, ploile abundente în zonele de deal și munte pot provoca scurgeri de

pe versanți, antrenând cu ele noroi, pietre, copaci, devenind destructive și periculoase pentru gospodăriile, viețile și bunurile oamenilor. De asemenea, inundațiile mai sunt cauzate de blocajelor produse de ghețari plutitori, aluviuni pe cursurile de apă sau de accidente la construcțiile hidrotehnice (avarierea sau distrugerea unor lucrări de genul barajelor sau digurilor).

Lipsa amenajării bazinelor râurilor și poluarea acestora cu depuneri menajere sau industriale amplifică inundațiile, crescând debitele râurilor în anumite porțiuni și determinând apa să se reverese acoperind zone întinse și să stagneze în regiunea inundată.

ACTIVITATE I Activitatea va permite participanților să vizualizeze scena unei inundații și efectele acesteia asupra vieții, bunurilor, animalelor, mediului.

Începeți această activitate plasând afară, în curtea școlii, la groapa de nisip, de exemplu jucării care să reprezinte clădiri (făcute din cuburi) și jucării de plastic reprezentând oameni, copaci, animale, mașinuțe, etc.

Invitați doi elevi să organizeze aceste jucării sub forma unei comunități cu case, străzi, spațiu pentru animale (organizați acest joc pe o suprafață în pantă). O dată terminat aranjamentul, invitați clasa să facă comentarii și sugestii asupra aranjării “comunității”.

Un elev voluntar umple două găleți de apă și toarnă la început încet apoi mai rapid apa peste “așezarea” alcătuită de colegi.

Cereți elevilor să își noteze în caiete efectele distructive cauzate de apă așezării

Rugați elevii să descrie ce efecte au avut apa/inundațiile asupra “comunității?”

Răspunsul participanților ar trebui să cuprindă:

- Distrugerea așezării
- Avarierea drumurilor
- Distrugerea caselor
- Efectele asupra oamenilor și animalelor

Profesorul poate puncta și alte întrebări:

- din moment ce totul pare pierdut, unde se vor refugia/adăposti oamenii și animalele ?
- de unde își vor procura oamenii hrana dacă au pierdut animalele din gospodărie ?

Acest exercițiu va accentua primejdia și devastările cauzate de inundații; exercițiul pregătește scena următoarei activități legate de conștientizare.

B. În această secțiune, elevii trebuie să afle de la profesor diferențele între efectele inundațiilor și cauzele care au dus la efecte diferite, înțelegând mai ales diferențe între scurgerile de pe versanți și inundațiile cu desfășurare mai lentă, previzibilă și care permite măsuri de evacuare și prevenire - vezi aici exemplul inundațiilor de la Tirlișua/ Bistrița și din Timiș - comuna Foeni.

Mesaj cheie:

Inundațiile în România: Inundațiile reprezintă dezastrul cel mai frecvent și se poate produce la diferite scări - de la râurile mari până la cele mici - cu efecte asupra stării mediului, incluzând aici nu numai pagubele economice și dezechilibrele ecologice, ci și numeroasele pierderi de vieți omenești.

ex: inundațiile din 2005 au afectat peste 600 de localități din 31 de județe, situațiile cele mai grave înregistrându-se în Argeș, Bacău, Brăila, Vrancea, Galați, Alba și Vâlcea. Douăzeci și una de persoane și-au pierdut viața. Apele au inundat peste 15.000 de case, distrugând 857 și avariind alte 2860. Au fost inundate peste 16.700 de anexe gospodărești și peste 150.000 de hectare de teren agricol, numărul persoanelor evacuate fiind de peste 10.500.

Inundațiile ce au avut loc între anii 2005 și 2008 au distrus 8148 de locuințe; peste 930.000 de români (adică 4,5% din populația țării) locuiesc în zone inundabile.

ACTIVITATEA 2

Explicați elevilor, utilizând fotografii/imagini de la inundațiile precedente (o simplă căutare pe Google imagini cu tema inundațiilor în România vă furnizează materialul necesar) cum arată impactul și răspunsul în cazul unei situații de dezastru.

Compărând imaginile, participanții pot identifica efectele inundațiilor cât și ce trebuie făcut atunci când apare pericolul de inundații.

Mesaj cheie:

Inundațiile, la fel ca și alte dezaastre naturale pot fi evitate, ori poate fi redus impactul acestora.

Pentru aceasta, împreună cu familia, putem ajuta la reducerea riscurilor în comunitatea noastră.

- putem începe prin a ne informa despre mesajele și semnalele de avertizare
- ne informăm despre planul pentru situații de urgență al comunității, despre locația adăpostului și rutele de evacuare
- ne putem informa prietenii, rudele și vecinii despre acestea

C. O dată ce participanții au o bună înțelegere a fenomenului inundațiilor și a efectelor acestora, lecția se poate focaliza pe pregătirea și răspunsul la dezastrul cauzat de inundații.

CI: Pregătirea (înainte de inundații)

Avertizările și atenționările meteorologice se actualizează în funcție de durata și gravitatea fenomenelor prognozate.

Codurile de avertizare meteorologică:

Cod roșu - fenomene meteorologice periculoase de intensitate foarte mare: vânt, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă, ger. Există, de asemenea, risc de viituri mari, care pot duce la inundații!

Cod portocaliu - fenomene meteorologice periculoase de intensitate mare: vant, ploi abundente, descărcări electrice, grindină, caniculă, ger. Există risc de viituri pe râurile mici.

Cod galben - fenomenele meteorologice prognozate (averse, descărcări electrice, vânt, temperaturi ridicate) sunt normale pentru perioada și zona geografică la care se referă avertizarea, dar acestea pot deveni temporar periculoase. Există și risc de creștere a debitelor și nivelurilor apei pe râuri.

Cod verde - nu sunt prognozate fenomene meteo periculoase.

Avertizări hidrologice.

Cod galben – Risc de viituri sau creșteri rapide ale nivelului apei, neconducând la pagube semnificative, dar necesită o vigilență sporită în cazurile de activități sezoniere și/sau expuse la inundații. Depășire COTE DE ATENȚIE.

Cod portocaliu - Risc de viituri generatoare de revărsări importante susceptibile de a avea impact semnificativ asupra vieții colectivităților și siguranței bunurilor și persoanelor. Depășire COTE DE INUNDAȚIE.

Cod roșu – Risc de viituri majore. Amenințare directă și generalizată asupra siguranței persoanelor și bunurilor. Depășire COTE DE PERICOL.

ATENȚIE !

Semnalele de alarmă în caz dezastru pot fi ascultate pe site-ul www.igsu.ro.

Situații de protecție civilă	Durata	Semnificația
Alarmă aeriană	15 sunete a 4 secunde fiecare, cu pauză de 4 secunde între ele.	Prevenirea populației despre apariția pericolului imediat de lovire a obiectivului (localității) respectiv.
Alarmă în caz de dezastre	se compune din 5 sunete a 16 secunde fiecare, cu pauză de 10 secunde între ele.	Prevenirea populației asupra pericolului produs de dezastre naturale.
Încetarea alarmei	Sunet continuu, de aceeași intensitate cu durata de 2 minute.	Înștiințarea populației despre faptul că pericolul a trecut.

Pentru a diminua efectele negative ale inundațiilor pentru familia și comunitate ta:

- notăm în calendar sezoanele ploioase din an;
- observăm intensitatea ploilor, furtunilor;
- observăm malul și nivelul râului;
- ascultăm informațiile despre avertizarile din media privind precipitații, topirea zăpezii sau inundații și le împărtășim cu alții;
- dacă locuim în zonă inundabilă, trebuie să asigurăm curățenia malurilor împreună cu colegii de școală și de joacă;
- dacă vedem bariere formate în albia râului din crengi, copaci căzuți, informăm părinții, profesorii sau primăria locală;
- amintim părinților și profesorilor că e nevoie de un plan de evacuare pentru situații de dezastre și că trebuie să fim informați despre el;
- amintim că trebuie ca fiecare familie să aibă un kit (trusă) pentru situații de urgență care să includă hrană, apă, îmbrăcăminte, documente, lanternă, trusă de prim ajutor, etc.;
- în cazul riscului iminent de inundație, oprim dispozitivele de încălzire, de alimentare cu gaz și electricitate;
- depozităm bunurile în locurile cele mai înalte din casă pentru a evita avarierea și distrugerea acestora în cazul în care inundațiile ne vor afecta locuința;

- punem substanțele toxice într-un loc sigur, astfel încât să evitem poluarea.

C2: Răspunsul (în timpul și după inundații)

În caz de inundații, este necesar să:

- ne păstrăm calmul;
- atunci când auzim avertizarea despre inundații și ordinal de evacuare, trebuie să urmăm instrucțiunile și planul autorităților pentru casă sau școală;
- folosim itinerariul indicat de către cei responsabili;
- nu uităm să luăm cu noi kitul (trusa) pentru situații de urgență!
- avertizăm vecinii și ajutăm în special persoanele cu dizabilități, copiii și bătrânii;
- ne informăm despre pericol și evoluția sa;
- nu folosim telefonul decât în situații urgente, pentru a nu încărcă rețeaua;
- nu folosim scurtături pentru că riscăm să intrăm într-un loc periculos;
- luăm cu noi numai ce este absolut necesar (acte de identitate, medicamente);
- facem aranjamentele necesare pentru animalele domestice.

După producerea inundațiilor:

- ajutăm pe cei răniți;
- ascultăm radioul și urmăm instrucțiunile celor însărcinați cu operațiunile de salvare;
- așteptăm avizul autorităților după retragerea apelor pentru a ne întoarce acasă;
- suntem atenți înainte de a intra în casă. Verificăm soliditatea structurii (crăpături ale pereților, tavanelor, geamuri sparte și alte dărâmături periculoase);
- nu rămânem într-o casă unde există apă stătută;
- suntem atenți să nu ne electrocutăm, nu atingem firele electrice;
- consumăm numai apă îmbuteliată, sursele din gospodărie și de la rețea trebuie verificate, dezinfectate și folosite doar după obținerea avizului autorităților;
- consumăm alimente numai după ce au fost curățate și fierte;
- nu folosim instalațiile de apă, gaze, electricitate, decât atunci când ni se permite acest lucru.

În caz de inundații, ascultăm avertizările!

Mai trebuie, de asemenea, să cunoaștem planurile și rutele de evacuare, să avem kitul pentru situații de urgență.

Capitolul IV ALUNECĂRILE DE TEREN

Obiectivele sesiunii:

1. Înțelegerea fenomenului alunecărilor de teren.
2. Dobândirea capacității de a explica impactul alunecărilor de teren.
3. Înțelegerea modului în care se fac pregătirile și se răspunde alunecărilor de teren.

Timp

60 minute

Materiale necesare

Flip chart

Postere

Markere

Caiete de notițe

Metodologia de Training

Jocuri de rol

Desene

Simulări

Întrebări și răspunsuri

Demo-vizuale

A. INTRODUCERE

Mesaj cheie:

Aunecările de teren sunt o categorie de fenomene geologice care cuprinde o gamă largă de mișcări ale solului în lungul unor pante începând de la scurgerile de noroi până la avalanșele de pietre pe versanți muntoși. Alunecările de teren sunt determinate de gravitație. Oamenii pot contribui și ei la apariția acestui fenomen, prin subminare (aceasta se produce, de exemplu, când sunt construite șosele pe suprafața unui teren în pantă).

Alunecările de teren sunt fenomene ce au loc pe terenuri în pantă. Ca și componente, acestea prezintă:

1. râpă de desprindere
2. pat de alunecare
3. treaptă de alunecare
4. corpul alunecării
5. fruntea de alunecare

Într-o alunecare de teren pot fi identificați:

- factori premergători: defrișările, activitățile umane (produc trepidații) etc.
- factori declanșatori: precipitațiile torențiale, seismele, trepidațiile.

Sursa: www.wikipedia.com

- ✓ Amintim părinților că trebuie să existe un plan de evacuare pentru situații de dezastru și că cel pentru alunecări de teren diferă de alte tipuri de dezastru, mai ales în ce privește rutele de scăpare, evacuare și că trebuie să fim familiarizați cu acestea.
- ✓ Nu uităm de kitul (trusa) pentru supraviețuire.

ACTIVITATE

Impactul antropic joacă un rol important în mărirea suprafețelor afectate de alunecări de teren. Printre activitățile umane care se soldează de obicei cu activarea procesului de alunecare pot fi menționate:

- extragerea argilei, nisipului, pietrișului din partea inferioară a versanților ce conduce la diminuarea stabilității versanților;
- amenajarea terenurilor de construcție în partea superioară a versantului de mai multe ori necesită, pentru nivelarea lui, adăugiri de pământ care, cu edificiile executate ulterior, influențează negativ asupra stabilității versantului;
- tăierea vegetației de arbori și arbuști de pe versanți conduce la modificarea regimului hidrologic, creșterea presiunii hidrodinamice, înlăturarea acțiunii cu caracter de armătură a sistemului radicular al plantelor.

Principala caracteristică a alunecărilor de teren este **viteza de manifestare** a acestora. Astfel, discutăm despre:

- lentă ($v < 0,6$ m/an);

- medie 0,6 m/an < v < 3m/an);
- bruscă (v > 3m/an).

Cele mai importante alunecări de teren se produc în zone geografice cu relieful viguros, cu ploi abundente, zone caracterizate și prin seismicitate ridicată.

Trainerul trebuie să îi facă atenți pe elevi folosind imagini privind alunecări de teren.

Cerem participanților să relateze despre alunecări de teren la care au fost martori sau despre care au auzit în relatările părinților sau din istoria comunei sau a județului.

Mesaj cheie:

Alunecările de teren apar în zonele unde terenul este instabil, cauza fiind pagubele aduse mediului de exemplu prin defrișări, datorită unor lucrări de infrastructură. Alunecările de teren mai apar și ca urmare a acțiunii apelor de suprafață sau a celor subterane, acțiunii înghețului, ca efect al alterării rocilor sau al mișcărilor seismice. Experții au identificat zonele unde alunecările de teren apar. Din păcate, comunitățile ignoră pagubele aduse ecosistemului și avertismentele experților și continuă fie să distrugă ecosistemul și să construiască în zone expuse pericolelor de alunecări de teren.

Mesaj cheie:

Putem lua măsuri de prevenire/reducere a pagubelor aduse ecosistemului și care pot provoca alunecări de teren:

- Reîmpăduriri, plantare de copaci și arbuști;
- Terasare;
- Construcția de diguri pentru consolidarea zonelor identificate a fi la risc de alunecări de teren;
- Respectarea legislației și regimului siguranței în construcții.

Alunecările de teren sunt din ce în ce mai dese în ultimul timp. Cele mai multe zone unde alunecările de teren ar putea atinge nivelul de dezastru se află în **Buzău, Prahova, Dâmbovița, Argeș, Vâlcea, Arad și Iași.**

Mesaj cheie:

Atunci când alunecările de teren au loc, efectele lor pot fi severe, distrugând proprietăți, clădiri, drumuri, ferme, sisteme de alimentare cu apă, antrenând porțiuni împădurite și chiar vieți omenești dacă au loc în zone populate.

ACTIVITATE

Trainerul invită participanții să formeze două grupuri - fiecare grup va avea o coală de flip chart și markere și va primi următoarele instrucțiuni:

Fiecare grup va desena sau va alcătui o listă indicând ce distrugerii pot aduce alunecările de teren ecosistemului. Trainerul nu va spune participanților ce anume trebuie să deseneze și cum să facă acest lucru, pe parcursul temei îi va îndruma cu idei despre cum arată alunecarea de teren; atelierul are ca durată 10 minute. După finalizarea activității de grup, fiecare grup își va desemna un purtător de cuvânt care va explica și prezenta clasei soluțiile identificate. Trainerul va completa informațiile prezentate de grupe și va încerca să sublinieze cunoștințele acumulate despre alunecările de teren cât și despre pagubele pe care acest fenomen le poate provoca.

B. MESAJ DE ACȚIUNE

O dată ce participanții au o bună înțelegere a fenomenului alunecărilor de teren și a efectelor acestora, trainerul va pune accentul pe partea de pregătire și reducere a efectelor dezastrelor și a răspunsului după producerea unei alunecări de teren.

Pașii necesari pentru a ne pregăti să facem față și să răspundem unei alunecări de teren se împart în două etape:

BI: Pregătirea (înainte de alunecările de teren)

ACTIVITATE

Există câțiva pași care ne ajută să reducem și să prevenim efectele alunecărilor de teren:

- nu exploatăm ecosistemul, nu tăiem copaci fără a planta alții în locul lor;
- pledăm în fața comunității noastre, amintim părinților, profesorilor despre nevoia de reîmpădurire a zonei;

Arătăm o fotografie cu tăierea unor copaci și apoi punem peste această fotografie un X mare și adăugăm o fotografie cu elevi plantând copaci!

- învățăm unde, în comunitate și în împrejurimi, sunt pante sau văi care prezintă pericol de alunecări de teren;
- învățăm semnul care avertizează asupra pericolului de alunecări de teren.

B2: Răspunsul în timpul și după dezastru

O dată prezentate informațiile despre efectele alunecărilor de teren, trainerul poate să înceapă discuțiile despre răspunsul în timpul și după dezastrul datorat alunecărilor de teren

Atunci când suntem avertizați despre pericolul alunecărilor de teren sau vedem semnul care indică riscul alunecărilor de teren trebuie:

- să informăm părinții despre ce am auzit sau văzut;
- să ne pregătim pentru o posibilă evacuare;
- să evităm să ne apropiem de presupusa zonă a alunecărilor de teren.

Dacă am primit informații, avertizări despre o alunecare de teren care se întâmplă în apropiere, trebuie să:

- să informăm părinții despre ce am auzit sau văzut;
- să urmăm procedurile de evacuare indicate de autorități în locațiile sigure indicate de acestea, conform planului de evacuare;
- să oferim asistență colegilor din clasele mai mici sau celor care au dizabilități și să informăm un adult/profesor despre faptul că sunt persoane/colegi cu dizabilități care au nevoie de asistență în procesul de evacuare.

După producerea unei alunecări de teren trebuie să parcurgem următoarele etape:

- stăm departe de zona unde a avut loc alunecarea de teren - este posibil ca aceasta să fie urmată de o altă alunecare și ca terenul din zonă să fie instabil;
- ajutăm părinții să verifice dacă locuința, casa și gospodăria prezintă siguranță;
- observăm dacă sunt zone din casă sau gospodărie care au nevoie de reparații sau consolidare, aratăm părinților zonele observate.

ACTIVITATEA 5

După parcurgerea modului referitor la alunecările de teren, trainerul invită clasa la un joc de grup în care el face un număr de afirmații despre fenomenul alunecărilor de teren și clasa trebuie să răspundă cu “adeverat” sau “fals”; activitatea se poate desfășura fie în plen, fie se pot alcătui grupuri de câte cinci cu foi de flip chart și markere disponibile pentru a nota răspunsurile cu punctaje care să fie prezentate la final și răsplătite cu mici premii.

Se pot folosi ca model următoarele afirmații:

- exploatarea ecosistemului nu are ca și consecință provocarea alunecărilor de teren;
- avem responsabilitatea să reamintim părinților, liderilor comunității despre necesitatea acțiunilor de reîmpădurire;
- este necesar să cunoaștem zonele de risc din comunitate cum ar fi pantele cu risc de alunecare de teren;
- putem, noi elevii, să începem să tăiem copacii din jurul gospodăriei sau din comunitate;
- trebuie să învățăm care sunt semnele care indică pericolul unor alunecări de teren sau căderi de pietre;
- dacă apar semne, avertizări despre riscul unor alunecări de teren, nu este nevoie să informăm părinții, profesorii sau adulții despre acest lucru - ei știu mai bine decât noi ce trebuie făcut;
- în cazul unei evacuări, trebuie să urmăm indicațiile planului de evacuare spre locația sigură indicată;
- dacă are loc o alunecare de teren, ar fi bine să fugim în zonă ca să vedem ce se întâmplă;
- după o alunecare de teren trebuie să ne îndepărtăm de zonă pentru că terenul este încă instabil și pot apărea noi alunecări de teren;
- colegii mai mici sau cei cu dizabilități se pot descurca și singuri.
-

După alunecările de teren, ajutăm familia să identifice cât de sigură este locuința, gospodăria, școala.

Protejați ecosistemul, sprijiniți și participați la acțiunile de reîmpădurire, contribuind astfel la prevenirea unor fenomene de tipul alunecărilor de teren și protejând astfel comunitatea ta!

Capitolul V PROTECȚIA ÎN SITUAȚII DE INCENDIU

Deși, așa cum am observat în prima parte a ghidului, incendiile nu sunt considerate dezastre (cu excepția incendiilor de masă), frecvența producerii acestora, mai ales în mediul rural, constituie un real motiv de îngrijorare, cu atât mai mult cu cât victimele ale flăcărilor sunt și copiii.

FOCUL este fenomenul care apare atunci când, în același timp și spațiu, se află simultan o cantitate suficientă de material combustibil, oxigen (aer) și o sursă de aprindere.

Când focul nu mai poate fi controlat, este vorba despre un **INCENDIU**. Atunci este necesară intervenția forțelor și mijloacelor de stingere pentru lichidarea acestuia.

Sfaturi pentru cei mici:

- dacă observăm flăcări și fum, anunțăm imediat pe părinți sau pe cei din jur;
- ieșim afară din apartament/casă cât mai urgent posibil. Mergem la unul din vecini și îl rugăm să sune la **112**;
- ajutăm și frații sau prietenii de joacă mai mici pe timpul evacuării din clădire;
- **nu** folosi niciodată liftul la evacuarea din clădire;
- dacă este mult fum, atunci înaintăm în genunchi, deoarece la nivelul podelei este mai puțin fum;
- **nu** ne ascundem în dulap sau sub pat. Trebuie doar să ieșim afară și să-i alertăm pe cei din jur.

În cazul în care calea de evacuare este blocată atunci ne deplasăm într-o cameră care are fereastră. Punem păături, cârpe sau alte materiale textile umede la baza de jos a ușii pentru a împiedica pătrunderea fumului și gazelor. Dacă avem un telefon în cameră, sună la **112**. Dacă nu avem telefon în cameră, atunci deschidem fereastra și strigăm după ajutor.

Nu ne mai întoarcem înapoi în clădire, nici măcar pentru animalele sau jucăriile preferate. **Viața noastră e mai valoroasă!**

Nu trebuie să neglijăm măsurile de apărare împotriva incendiilor nici în unitățile de învățământ!

Dacă atunci când suntem la școală, izbucnește un incendiu, ne putem confrunta cu pericole cum ar fi:

- efectul direct al focului: arsurile;
- fumul și gazele provenite de la incendiu: cu cât fumul este mai dens, cu atât este mai dificilă executarea evacuării în exterior;

fumul și gazele de la incendiu sunt periculoase, în anumite concentrații acestea fiind mortale;

- manifestarea panicii mulțimii: panica este rezultatul lipsei organizării evacuării și a executării exercițiilor de evacuare în caz de incendiu, de aceea este necesară organizarea acestora, de cel puțin două ori pe an de către conducerea unității de învățământ, în baza planului de alarmare și evacuare în caz de incendiu întocmit de înainte.

Reguli la evacuare:

- în momentul declanșării alarmei de incendiu, ascultăm și executăm întocmai sfaturile cadrelor didactice;
- ne păstrăm calmul;
- ajutăm colegii care au diverse dizabilități;
- nu luăm ghiozdanul sau alte obiecte personale, acestea vor îngreuna evacuarea;
- nu ne îndepărtăm de colegii de clasă și de profesori;
- în condiții de fum, ne deplasăm cât mai aproape de sol;
- nu ne întoarcem în clasă pentru a lua diverse obiecte personale;
- nu folosim ascensorul;
- în locul de adunare, așteptăm să se facă prezența;
- nu părăsim locul de adunare fără înștiințarea și aprobarea profesorului.

Capitolul VI VULNERABILITĂȚILE ȘI CAPACITĂȚILE COMUNITĂȚII

Obiectivele sesiunii:

1. Ce sunt “capacitățile comunității”?
2. Exercițiu de alcătuire a unei hărți a vulnerabilităților și capacităților comunității

Metodologie

Întrebări și răspunsuri
Brainstorming
Activități de grup

Timp

1h și 15' minute

Materiale necesare

Flipchart
Postere
Markere
Caiete de notițe

A. INTRODUCERE: HAZARD, RISC ȘI VULNERABILITATE

Trainerul trebuie să reamintească participanților că, pentru a ne proteja de dezastre și a preveni riscurile, trebuie să cunoaștem mediul în care ne aflăm sau ne desfășurăm activitatea și să luăm măsuri de reducere a riscurilor; participanții trebuie să înțeleagă temenul de hazard și riscurile asociate cu acesta.

Trainerul trebuie să prezinte definițiile și să explice terminologia dar și să folosească exemple; să încurajeze întrebările și să clarifice nelămuririle participanților.

Hazard

Mesaj cheie:

Hazardul este un fenomen rar sau extrem de natură umană sau naturală care afectează viața, proprietățile și activitatea umană și a cărui extindere poate duce la dezastre.

Folosiți o imagine cu un fenomen natural (fulger, furtună etc. pentru a exemplifica un hazard).

Vulnerabilitatea: reprezintă măsura în care un sistem poate fi afectat în urma impactului cu un hazard și cuprinde totalitatea condițiilor fizice, sociale, economice și de mediu care măresc susceptibilitatea sistemului respectiv; vulnerabilitatea pune în evidență cât de mult sunt expuși omul și bunurile sale în fața hazardelor; vulnerabilitatea este diferită în funcție de modul de echipare și pregătire a populației.

Risc

Mesaj cheie:

Riscul este probabilitatea de expunere a omului și bunurilor la acțiunea unui anumit hazard de o anumită mărime și poate fi exprimat matematic ca fiind produsul dintre hazard, elementele expuse la risc și vulnerabilitatea acestor elemente.

B. LA CE SE REFERĂ CAPACITATEA COMUNITĂȚII

Dacă trainerul este mulțumit de nivelul de înțelegere al participanților, acesta trebuie să le comunice și faptul că au nevoie de anumite abilități care să îi ajute în pregătirea răspunsului în caz de hazard. Aceste abilități sunt legate de capacitatea de a analiza vulnerabilitățile și capacitățile existente.

Mesaj cheie:

Capacitatea comunității: reprezintă totalitatea forțelor și resurselor cu ajutorul cărora comunitatea poate să facă față unui hazard reușind să reducă, să anticipeze, să reziste și să înceapă reconstrucția după impactul unui hazard.

În timpul discuției despre această temă, trainerul poate începe împreună cu clasa alcătuirea hărții, completând cu ajutorul clasei următoarele informații:

- date statistice despre comunitate (număr de case, locuitori, număr de copii, etc.);
- surse de hazard în zonă (inundații, alunecări de teren, obiective industriale, etc.);
- resursele naturale;
- locația adăpostului;
- rutele de evacuare.

ACTIVITATEA 1

Trainerul împarte clasa pe grupe și cere participanților să determine pe harta comunei resursele existente și să aloce fiecărui tip de resursă un simbol. După 15 minute grupurile trebuie să se pună de acord asupra tipului de simboluri folosite și semnificația acestora și să afișeze rezultatul.

ACTIVITATEA 2

O dată identificate resursele, trainerul împarte clasa în două grupe mari și le cere să identifice vulnerabilitățile și capacitățile comunității; fiecare grup își alege un facilitator.

Timpul alocat exercițiului este de 45 de minute.

Trainerul trebuie să reamintescă participanților că trebuie să se focalizeze pe:

- date statistice despre comunitate (număr de case, locuitori, număr de copii, etc.);
- surse de hazard în zonă (inundații, alunecări de teren, obiective industriale, etc.);
- resursele naturale;
- locația adăpostului;
- ruta, -le de evacuare;
- alte locații sigure în caz de dezastru.

Grupurile au nevoie, o dată finalizată activitatea, să își prezinte munca, harta cu capacitățile și vulnerabilitățile identificate, desemnând un reprezentant.

La finalul exercițiului, trainerul poate ruga primarul să prezinte planul pentru situații de dezastru al comunității și să se compare datele din plan cu elementele identificate la clasă.

Tema	în casă	pregătire	reducere	răspuns
I. Protecția noastră și a familiei	Învățăm numele nostru, numele părinților, denumirea satului/comunei.	☐		
	Învățăm pe frații mai mici numele părinților și al satului.	☐		
	Descriem cum se poate produce separarea de familie și cum să o prevenim.		☐	☐
	Descriem ce trebuie să facem dacă suntem separați de			☐

	părinți/familie.			
2. Cum ne pregătim acasă	Învățăm de unde se întrerupe gazul, apa, electricitatea.	☐	☐	
	Descriem unde se află lanterna, lumânările, chibriturile, rezervele de apă pentru situații de urgență, rația de alimente, unde sunt acestea stocate.	☐		
	Facem un plan al familiei pentru situații de urgență; unde se întâlnește familia în caz de dezastru.	☐		
	Aflăm unde sunt sursele de apă în comunitate și dacă pot fi folosite fără fierberea prealabilă a apei.	☐		
	în comunitate	pregătire	reducere	răspuns
3. Cum ne ajută comunitatea	Listăm numele oamenilor din comunitate care ne pot ajuta: rude, asistența medicală, asistența socială, educatori, profesori și unde locuiesc aceștia.	☐		
	Numim organizația/agenția umanitară prezentă în comunitate și ce face acolo (repară școala, grup de inițiativă, dispensar, etc.).	☐		
	Creăm o hartă a comunității și poziționăm cu ajutorul copiilor locurile unde dezastrurile se pot produce, identificăm locurile/adăposturile sigure în comunitate.	☐		
	Identificăm numărul de case și familii existente în comunitate.	☐		
	Dacă a avut loc un dezastru în istoria comunității, analizăm datele privind numărul de familii afectate, case distruse, oameni răniți, etc.			☐

	Protecția personală și a familiei
Probleme cheie	Cunoașterea detaliilor crește șansele de a ne găsi familia dacă suntem separați de ei în situații de dezastru.
Definiția:	Separarea: atunci când copilul este despărțit de părinții sau tutorii legali.
Obiectivele sesiunii:	Să îi învățăm pe copii numele lor, numele satului/comunei, al părinților și rudelor (pentru copii mici de grădiniță).
	Dacă apare separarea de părinți, să descriem ce trebuie făcut și cum se poate preveni aceasta.
Durata sesiunii:	Aproximativ doua ore.
Metoda	Discuții, aplicații practice, jocuri de grup în perechi.
Materiale necesare	Sfoară, carton, perforator, frânghie, mașină de laminat.
Logistică	Un spațiu mare, de preferat în curtea școlii sau a grădiniței.
	Pentru realizarea ecusoanelor este nevoie de o suprafață plană.

I.a. Protecția noastră și a familiei. Pas cu pas.

Descriere : 30 - 45 de minute

- întrebăm fiecare copil care este numele lui complet, al satului/comunei, adresa, numărul de telefon, numele părinților;
- explicăm copiilor importanța acestor informații în situații de urgență/dezastre și în cazul în care aceste situații se produc atunci când ei nu sunt împreună cu familia lor sau dacă cineva din familie este rănit și nu poate vorbi;
- alcătuim cântecele și dansuri pentru a-i învăța pe copii mai mici numele;
- discutăm cu copiii și aflăm dacă în sat sunt copii care nu pot vorbi sau au deficiențe /dizabilități, unde sunt aceștia, cum se poate comunica cu ei;
- lucrăm cu copiii, confecționăm ecusoane cu numele lor, din carton;
- în timpul dezastrelor, aceste ecusoane se pot uda, distruge, rupe, pierde - accentuăm importanța lor dar și a reținerii/memorării detaliilor legate de familie și de planul familiei pentru situații de urgență.

I.b. Prevenirea separării (15 minute)

- explicăm copiilor că, uneori în timpul dezastrelor, sunt mase mari de oameni care fug și că este foarte important ca familiile să rămânem împreună în asemenea situații; întrebăm dacă se pot gândi la o asemenea situație, ce se poate întâmpla, dacă se vor deplasa pe jos sau cu mașina, etc.;
- care sunt modalitățile prin care familiile pot rămâne împreună?
- spunem celor care supraveghează evacuarea cu ajutorul autobuzelor că vrem să plecăm doar împreună cu familia;
- țipăm, strigăm, dacă noi sau frații noștri suntem urcați în autobuz fără părinți sau alți membri ai familiei;
- dacă mergim împreună cu familia, ne legăm cu o sfoară unii de alții.

CE SE ÎNTÂMPLĂ CÂND UN COPIL ESTE SEPARAT DE FAMILIE? (45 de minute)

Dacă am fost separați de părinți/familie:

- Căutăm un adult, de preferat o femeie, și povestim ce s-a întâmplat
- Stăm cu frații și surorile
- Rugăm să fim duși la sediul Primăriei, Poliției, Crucii Roșii etc.
- Păstăm hainele cu care eram îmbrăcați în momentul separării

Joc de roluri cu un copil separat de părinți.

Discuții: ce fel de adult vei căuta, în cine vei avea încredere ?

Întrebări (care sunt simbolurile Crucii Roșii/UNICEF/World Vision, de ce trebuie să păstrezi îmbrăcămintea pe care o aveai când ai fost separat de familie?).

2. Cum ne pregătim acasă

	Cum ne pregătim acasă
Pondere cheie	Sunt lucruri simple pe care le putem face acasă în vederea pregătirii pentru posibile situații de urgență.
Definiție	Planul pentru situații de urgență: o descriere a ceea ce trebuie să facem în situații de urgență.
Obiectivele sesiunii:	Să cunoaștem cum și de unde să închidem gazul, apa, curentul.
	Să știm unde să găsim lanterna, lumânările, chibriturile, rezervele de hrană și apă pentru urgență.
	Întocmim un plan pentru situații de urgență/unde noi și familia ne putem întâlni în caz de dezastru.
	Să cunoaștem sursele de apă locală și potabilitatea lor (dacă trebuie sau nu să fie fiartă).
Durata sesiunii:	Aproximativ două ore.
Metoda	Discuții în grup, activități de grup
Materiale necesare	Trusă pentru situații de urgență.
	Radio cu baterii sau acumulatori.
	Lanternă.
	Lumânări.
	Chibrituri (rezistente la apa). Atenție însă la utilizarea acestora: în cazul producerii unui cutremur sau alunecări de teren, acestea nu vor fi folosite în apropierea conductelor de gaze, întrucât pot prezenta fisuri, existând riscul producerii unei explozii.
	Medicamente de bază/sau cele necesare membrilor familiei pentru tratament.
	Hrană de bază/uscată.
	Documentele familiei - în pungi etanșe de plastic.
	Toate împachetate în containere etanșe de plastic.
Logistica	Spațiu și echipamentul.
	Ar fi ideal să invităm și familiile să se alăture la prezentare mai ales pentru alcătuirea planului pentru situații de urgență al familiei.

2.a. Secțiune 30 – 40 minute – activități și discuții

Identificăm împreună cu copiii posibilele dezaastre care pot afecta casa/gospodăria lor: foc, inundații, cutremure, accidente, etc.

- în grupuri mici, discutăm cu copiii și întrebăm: dacă are loc un dezastru și suntem prinși în casă și nu putem să ieșim, de ce avem nevoie?
- copiii să deseneze răspunsurile pe o foaie de fleep chart ca activitate de grup;
- îi rugăm să marcheze acele bunuri pe care le au deja în casă din cele identificate și să spună unde sunt depozitate;
- revedem toate desenele, întrebăm dacă toți sunt de acord, dacă sunt alte păreri;
- ca și tema pentru acasă, să afle care sunt costurile unei truse pentru situații de urgență;
- a doua temă pentru acasă - să discute cu părinții și să afle dacă este posibil ca familia lor să își cumpere o trusă pentru situații de urgență, dacă își pot permite;
- prezentăm trusa de urgență și indicăm necesitatea fiecărui element din trusă: lanterna (în situații de urgență se întrerupe electricitatea), radioul (pentru a fi informat despre evoluția dezastrului și a asculta recomandările autorităților), lumânări/chibrituri (pentru lumină, aprinderea focului etc.), medicamente (pentru cei bolnavi cronic sau pentru cei care se pot îmbolnăvi), hrană (rație de supraviețuire în caz de izolare/lipsă de ajutor), apă de băut (rație de supraviețuire).

2.b. Secțiune 20 de minute

- discutăm cu copiii despre ce se întâmplă cu apa în situații de dezaastre. Întrebăm de unde consumă apă în casă/gospodărie (fântână, pompe stradale, alimentare prin conducte, din râu, etc.) și explicăm ce și în ce fel se va schimba în cazul unui dezastru;
- va fi sigur să bem apă fără ca să o fierbem? Explicăm consecințele și efectele consumului de apă infectată asupra sănătății copilului;
- întrebăm copiii dacă știu pe unde trec conductele de apă, gaz, unde se află întrerupătorul de electricitate general, în casă și dacă știu cum să le închidă?

2.c. Secțiunea de pregătire a unui plan familial pentru situații de urgență

Discutăm cu familia despre cum vom lua legătura unii cu ceilalți, dacă apare o situație de urgență sau un dezastru și nu suntem împreună.

Câteva soluții:

- decidem ca fiecare membru al familiei să ia legătura cu aceeași persoană - de exemplu cu unchiul X; dacă acesta nu poate fi contactat, atunci cu mătușa Y;
- dacă telefoanele mobile nu funcționează, folosim un telefon fix, de acasă, de la vecini sau un post public de telefon. Trebuie să avem pregătite monede sau o cartelă telefonică pentru a putea efectua convorbirea (dar numai pentru urgențe!);
- ar putea să fie mai ușor să contactăm pe cineva din afara comunității pentru a le comunica unde ne aflăm.

Unde ne vom întâlni?

- alegem o locație sigură în apropierea casei, apoi încercăm să ajungem acolo pornind din diferite zone ale comunei;
- alegem o locație sigură în afara comunității, pentru cazul în care nu mai putem ajunge acasă sau la prima locație de rezervă. Împreună cu părinții, facem exercițiul de a ajunge la locația de rezervă plecând de la biserică, școală, cămin cultural, sala de sport, etc.

Cum vom rămâne în contact unii cu ceilalți?

- trebuie să avem la îndemână o listă a telefoanelor și adreselor familiei, inclusiv cu adresele de întâlnire în coperta caietului de teme pentru acasă, alta în rucsacul de școală și una în portofel;
- în plan trebuie incluse toate adresele și numerele de telefon de care am putea avea nevoie (de exemplu: faceți o listă provizorie și indicați și alte numere vitale precum 112, spital local, etc.);
- în situații de urgență, este posibil ca liniile telefonice să fie ocupate, încercăm până reușim, nu renunțăm!

3. Cum ne ajută comunitatea

Probleme cheie	Sunt locuri în comunitatea care oferă mai multă siguranță decât altele. Sunt locuri și oameni în comunitate unde putem să cerem ajutor.
Definiția	-
Obiectivele sesiunii	Creăm o hartă a comunității, marcăm cu o culoare locurile unde urgențeleback /dezastrele ar putea apărea, cu altă culoare subliniem locurile sigure din comunitate unde ne putem adăposti.
	Enumerati persoanele cheie din comunitate care ne pot ajuta în situații de dezastre (asistenta medicală, învățătorul, profesorul, etc.) și unde locuiesc aceștia.
	Analizați ce instituții și organizații sunt prezente în comunitate și ce fac acestea, care este obiectul lor de activitate (școala primară, pompierii, clinica medicală, comitetul pentru situații de urgență, primărie).
	Adunați date din planul pentru situații de urgență - câte case vor fi afectate și câți oameni în scenariul cel mai rău posibil?
	Descrieți ce fel de măsuri vor lua acești oameni în caz de dezastru, în caz că nu se simt în siguranță.
Metoda	Lucru în grupuri mici, discuții, colectarea de date din planul de situații de urgență al comunității și din comunitate.
Timp necesar	2 h
Materiale necesare	Codul de conduită
	Formular de evaluare a pagubelor în caz de dezastru pentru case/gospodării
	Fotografii cu case avariate de dezastre
	Coli de fleep chart
	Markere
	Hărți ale localității
	Bandă scotch
	Planul pentru situații de urgență al comunității
	Estimarea pierderilor din zona afectată de dezastru conform cu scenariul
	Logistica

3.a. Cum ne ajută comunitatea

Secțiunea I 30 -45 de minute plus timp de discuție – alcătuirea hărții comunității

- reamintim copiilor tipurile de dezastre care pot lovi comunitatea lor (din sesiunile anterioare);
- arătăm copiilor o hartă, alta decât cea a localității lor și descriem cum sunt marcate locurile pe hartă;
- întrebăm copiii ce se găsește în centrul comunității lor - o biserică, școala, primăria, un parc, etc.;
- pe centrul unei coli de carton desenăm aceste repere;
- întrebăm copiii despre alte locuri importante din comunitate;
- așezăm copiii în grupuri de câte 3-4 și îi rugăm să deseneze harta comunității lor – nu intrăm în prea multe detalii;
- îi rugăm să deseneze și locația casei lor pe această hartă;
- care sunt locurile lor favorite? Îi rugăm să le deseneze pe hartă și pe acestea;
- sunt locații care nu le plac? Rugați-i să marcheze cu o cruce roșie locurile unde nu se simt în siguranță;
- regrupăm copiii și vorbim cu ei despre locurile sigure și nesigure din comunitate;
- amintim ce trebuie să facă atunci când nu se simt în siguranță: să spună “nu”, să stea departe de persoanele în jurul cărora nu se simt confortabil, să nu vorbească despre îngrijorările lor cu persoane în care nu au încredere.

3.b. Oameni și locuri unde putem primi ajutor (20 minute)

- vom adăuga la harta comunității lucruri noi, oameni, instituții sau organizații care ne pot ajuta în situații de urgență/dezastre;
- localizăm pe hartă și marcăm locuri importante (sugestia făcută copiilor include: unitatea de pompieri, locul unde se găsesc uneltele pentru stins focul, găleți, lopeți, stingătoare, acces către drumul principal, adăpost, etc.);
- aducem din nou copiii în grup. Care sunt persoanele importante într-o situație de urgență/dezastru? Unde locuiesc, unde muncesc? În grup, identificăm pe hartă și notăm numele acestora.

3.c. Colectarea de informații (60 minute + timpul de colectare a informațiilor)

- pentru a avea un plan pentru situații de urgență trebuie să colectăm informații. Ce tip de informații ar fi de folos ca să pregătească comunitatea? Reamintim copiilor că aceste informații sunt pentru oameni și instituții care sunt la mare depărtare de comunitatea lor dar au nevoie de acestea pentru a contura la rândul lor un plan pentru a interveni /ajuta (idee despre tipul de informații: numărul de case, tipul caselor, numărul de familii, compoziția familiei, etc.)
- dacă am dori să transmitem acest gen de informații pentru cineva din afara comunității, ce am spune? Rugăm copiii să alcătuiască un format și să înceapă colectarea de informații (activitatea se poate desfășura imediat, durata exercițiului se poate stabili în raport cu mărimea comunității și datele pe care copiii le pot colecta).

4. Ce se poate întâmpla și ce putem face

Probleme cheie	Să cunoaștem/învățăm despre potențiale situații de dezastre și să ne pregătim pentru a le face față.
Definiția	Cutremur
	Inundații
	Tsunami
	Alunecări de teren
	Conflicte armate
Obiectivele acestei sesiuni	Descrierea dezastrelor și a modului în care se desfășoară; cunoașterea a cinci tipuri de dezastru (alunecări de teren, inundații, incendii/foc, conflict); descrierea pașilor necesari pentru a preveni aceste situații.
Metoda	Activități practice, discuții în grup
Timp necesar	Cinci ore pentru descriere tuturor tipurilor de dezastre
Materiale necesare	Materiale și planșe/slide show care să descrie
	Cutremurele
	Inundațiile
	Tsunami-ul
	Alunecările de teren
	Conflictele armate
Logistica	Spațiu pentru discuții și aplicații în grup

4.a. Introducere 1-2 h

Secțiunea 1

- ce tipuri de dezastre/urgențe pot identifica copii (ce își amintesc) legat de istoria comunității lor sau din alte comunități?
- când au avut loc aceste dezastre?
- sunt evenimente/dezastre care au loc în comunitate în fiecare an/sezon?
- alcătuim o istorie liniară a acestor evenimente;
- rugăm copiii să deseneze ceva pentru fiecare eveniment identificat;
- punem desenele făcute de copii în istoria liniară a comunității, pe sezoane dacă este cazul;
- nu uităm să marcăm în această istorie liniară și evenimente/dezastre provocate de om (inclusiv cele legate de conflicte).

Secțiunea 2

- întrebăm copiii despre dezastre care au avut loc în comunitate, când au avut loc?
- ne pregătim să discutăm cu copiii sentimentele și îngrijorările legate de aceste evenimente/dezastre, chiar și cele legate de conflicte armate;
- care sunt aspectele practice legate de fiecare tip dezastru învățat, le repetăm cu copiii;
- putem să jucăm cu copiii jocul "Mircea spune" – "Mircea spune că este cutremur" – copiii trebuie să răspundă cu tipul de acțiune necesară conform cu cele învățate.

Capitolul VII SPAȚIUL PRIETENOS PENTRU COPII

CFS (Child Friendly Space) – SPAȚIU PRIETENOS PENTRU COPII

- ☺ Este un nou termen și tip de activitate în programele de dezvoltare și de intervenție în cazuri de urgență adresând problemele psihologice, spirituale și fizice ale copiilor în situație de criză, într-o manieră largă și în profunzime.
- ☺ Ce este CFS? Este o structură, un spațiu sigur, unde copiii și tinerii se întâlnesc cu alți copii să se joace, să învețe, să acumuleze experiența în a face față riscurilor în situații de criză, sunt implicați în activități educaționale unde se simt în siguranță și relaxați; dă copiilor un sentiment de securitate, aduce o continuitate prin structura activităților, aduce sprijin, determinându-i să treacă peste experiența tragică.

- ☺ Unde pregătim un CFS? Locația poate fi o școală, un centru comunitar, un cort, un spațiu în aer liber într-o tabăra sau în comunitate. Trebuie să fie un spațiu unde copiii se simt în siguranță! Și trebuie să aflăm acest lucru de la copii - unde se simt ei în siguranță. Poți obține aceste informații făcând un exercițiu de desenare a unei hărți de către copii cu indicarea locului unde ei se simt în siguranță pe aria comunei. E important de amintit că grupurile trebuie să includă fete și băieți de diferite vârste. E important, de asemenea să includem liderii comunitari și educatorii, ca un mod de expresie a unității comunității în grija pentru copii.
- ☺ De avem nevoie de CFS ? CFS este un spațiu pentru joacă, sport, activități de echipă care permit copiilor să își abată gândurile de la

griji și probleme datorate stress-ului crizei prin care au trecut. Activități educative formale și informale care sunt mai cuprinzătoare și mai puțin academice – legate de: deprinderi de viață, citire și numere, educație pentru sănătate, etc. Este un timp de tranziție până la reluarea activităților formale de educație. CFS este un loc unde copiii își pot face auzite vocile, sentimentele, unde pot fi ajutați să realizeze că nu sunt singuri. Putem face acest lucru prin jocurile de rol, dans, conectând acestea cu tradițiile și cultura locală.

- ☺ CFS permite părinților să participe la activitățile zilnice fără a mai avea grija copiilor și este, totodată, un spațiu unde părinții se pot întâlni pentru sprijin reciproc.
- ☺ În cadrul unui CFD pot fi identificați copii care au fost separați în timpul crizei/dezastrului de părinții lor și se pot aduna informații despre cei care lipsesc.
- ☺ CFS trebuie să fie accesibil pentru toți copiii. În unele culturi/tradiții, băieții și fetele trebuie să stea separat. Diferite grupe de vârstă necesită activități specifice.
- ☺ Într-un CFS, cei care lucrează sunt voluntari din comunitate care au fost recrutați folosind ghidul de protecție a copilului (educatori, învățători, profesori, lucrători comunitari, asistenți sociali, adulți care lucrează bine cu copii, cei care au cunoștințe de bază în educație sau domeniul psiho-social.
- ☺ În cadrul unui CFS sunt identificați copii afectați de criză - personalul este instruit să refere acești copii către specialiști. Dacă serviciile specializate nu sunt în zonă, trebuie conceput un plan de acțiune.
- ☺ Implică comunitatea și liderii în promovarea interesului și drepturilor copiilor

LISTA MATERIILELOR NECESARE AMENAJĂRII UNUI CFS

ITEM	cantitate
Cort de mari dimensiuni sau material din care se poate improviza un cort pentru adăpostire a circa 50 de copii	2
Saltele	20
Măsuțe plastic	2
Scaune	4
Bănci de lemn	5
Găleți de plastic cu mâner	20
Container pentru apă	20
Săpun de baie	200
Păpuși	50
Jucării	50
Frânghii	15
Mingi de fotbal	10
Mingi de Volley	5
Plasă volei	5
Pompă pentru umflat mingi	5
Stopwatch- ceas cu cronometru	5
Fluier	5
Hârtie toaletă	100
Bazine de plastic gonflabile	15
Mingi de tenis	3x4
Prosoape	1000
Trusă de prim ajutor	2
Tablă anunțuri	2
Tablă obșnuită neagră sau albă	3
Cutii de cretă	5
Cărți cu exerciții	1000
Creioane colorate	50
Creioane cerate	50
Creioane obișnuite	1000
Gumă de șters	1000
Trusă de desen	50
Hărți școlare	20
Foarfeci	25
Cutii cu hârtie A4	5
Role scotch	25
Lipici	50
Capsator și perforator	5
Tobe de diferite mărimi	5
Calculator	5

Pentru mai multe informații, materiale, filme educative și jocuri interactive referitoare la situațiile de urgență, puteți accesa următoarele site-uri:

www.igsu.ro

www.isujis.ro

www.incerc.ro

Chestionar pentru copii sau alți participanți:

1. Dacă producerea unei inundații ne găsește acasă nu avem timp să plecăm, vom proceda după cum urmează:

- a) ne confecționăm o barcă și plecăm singuri;
- b) ne ascundem în beciul sau subsolul casei și așteptăm părinții;
- c) ne urcăm la etajul superior al casei și așteptăm părinții.

2. Cum trebuie să procedați atunci când cutremurul vă surprinde într-o clădire?

- a) vă continuați activitatea și nu vă adăpostiți;
- b) vă încetați activitatea, vă adăpostiți sub o masă rezistentă și așteptați;
- c) alergați pe ușă pentru a ieși în afara clădirii.

3. În situația producerii unor dezastre, cine transmite semnale de avertizare către populație ?

- a) presa;
- b) sirenele de pe clădiri;
- c) cadrele didactice.

4. Dacă pe timpul producerii unui cutremur, vă aflați în exteriorul unei clădiri, ce regulă trebuie să respectați?

- a) vă apropiați de clădire;
- b) vă deplasați repede spre un teren deschis;
- c) intrați în clădire.

5. În cazul în care ești surprins de apariția unei viituri, cum trebuie să procedezi pentru a te salva?

- a) încerci să înfrunți singur apele furioase, ori să înoți;
- b) încerci să ajungi pe un loc cât mai ridicat, pentru evitarea pe cât posibil a impactului cu viitura;
- c) rămâi pe loc, apa nu poate veni cu prea multă putere.

6. Trusa pentru situații de urgență trebuie să cuprindă obligatoriu:
- Obiectele de valoare;
  - Bani și alte materiale necesare;
  - Apă, mâncare, medicamente, acte de identitate, radio cu baterii pentru a asculta indicațiile autorităților publice.
7. Într-un laborator la o oră de chimie, halatul unui coleg de al vostru a luat foc. Cum procedați ?
- se stinge flacăra cu ajutorul unui stingător manual
  - se comunică la cancelarie ori secretariatul școlii pentru a fi alarmați pompierii și se cheamă un medic
  - se culcă elevul pe pardoseală, se acoperă cu o pătură sau haină și prin rostogolirea înainte și înapoi a elevului se înlătură flăcările și se solicită imediat ajutorul unui profesor sau al altui angajat al școlii.
8. Intri în casă și simți miros de gaz metan. Cum procedezi?
- aprinzi repede un bec sau un chibrit pentru a vedea dacă există o conductă fisurată;
  - nu folosești nici o sursă de aprindere, ieși de urgență afară și suni la 112 pentru a anunța situația produsă.
  - continui activitățile obișnuite.
9. Este permisă aprinderea focului în pădure pentru prepararea hranei?
- da, în zonele cu vegetație uscată sau la marginea zonelor locuite și a căilor de comunicație;
  - Nu este permisă;
  - Da, numai în zone special amenajate pentru pregătirea hranei, în locuri cât mai îndepărtate de vegetație și în nici un caz pe timp de secetă excesivă sau vânt.
10. Pentru a vă evacua dintr-o încăpere incendiată cu fum și gaze, procedați astfel:
- spargeți geamurile ferestrelor camerei, deschideți ușa așteptând să iasă fumul din încăpere, după care părăsiți camera;
  - vă deplasați cât mai aproape de pardoseală unde densitatea fumului și temperatura sunt mai reduse;
  - puneți o batistă în dreptul nasului după ce ați deschis ferestrele și respirând pe gură vă deplasați către ușă.
11. Cum vă puteți proteja locuința de efectele inundațiilor?
- nu are rost să facem vreun efort, apa va pătrunde oricum în casă;
  - acoperind toate intrările, construind un baraj de saci de nisip în fața intrării, asigurându-ne locuința;
  - construind un zid.

12 Alunecările de teren sunt favorizate de:

- a. extragerea argilei, nisipului, pietrișului din partea inferioară a versanților;
- b. practicarea sporturilor în zona versanților;
- c. construcția de diguri pentru consolidarea zonelor de risc la alunecări de teren.

13. În cazul primirii unei avertizări referitoare la iminența unei alunecări de teren, trebuie să:

- a. mergi în zona respectivă pentru a vedea exact gravitatea fenomenului;
- b. îți reiei în liniște activitățile zilnice;
- c. să îți informezi părinții despre ce ai auzit și să urmezi procedurile de evacuare indicate de autorități.

Răspunsuri (1c, 2b, 3b, 4b, 5b, 6c, 7c, 8b, 9c, 10b, 11b, 12a, 13c)

Bibliografie

1. Toms, Carol and Macleod Heather, "Protecting Child in Emergencies", 2005, material curs/training
2. Toms, Carol and Macleod Heather, "Child Protection in Emergency", 2006, World Vision International
3. "Sphere Project: Humanitarian Charter and Minimum Standards in Disaster Response", 2004 edition, Oxfam publishing

Surse web:

www.icrc.org/emergency-items

www.usaid.gov.au

www.acdi-cida.gc.ca/aid-e

www.dfid.gov.uk

www.usaid.gov/our_work/humanitarian_assistance/disaster_assistance/resources

www.mercycorps.org

www.oxfam.org.uk

www.savethechildren.org

www.unhcr.org

www.ochaonline.un.org

www.care.org

www.ifad.org

www.worldbank.org

www.undp.org

www.ecbproject.org

www.wvi.org

www.igsu.ro

www.isujis.ro

www.incerc.ro

ANEXA 1

Informații necesare pentru protecția familiei în caz de dezastre:

1. Învață despre dezastrele care pot lovi comunitatea, riscurile la care te poți aștepta, cât și planurile comunității pentru situații de dezastre inclusiv cele de evacuare.

Poți obține aceste informații și planuri de la comitetele locale pentru situații de urgență din cadrul primăriei comunității.

Întreabă autoritățile locale următoarele:

Comunitatea mea are un plan pentru situații de urgență ?   da   nu

Pot avea o copie ?   da   nu

Ce conține acest plan?.....
.....
.....

Cât de des este adus la zi acest plan ?
.....
.....

Ce trebuie să cunosc eu din acest plan ?
.....
.....

Ce tipuri de hazard acoperă ?
.....
.....

1.a.Mai jos ai tabele în care poți înregistra aceste informații :

Tipuri de dezastre posibile în raza comunității	Nivelul de risc (nici unul, redus, moderat, mare)	Cum pot reduce riscurile pentru familia mea?
Inundații		
Cutremure		
Furtuni		
Tornade		

Furtuni de zăpadă		
Alunecari de teren		
Incendii		
Accidente industriale, chimice sau biologice		
Nucleare		

2.Sisteme de avertizare

Întrebați autoritățile locale despre sistemele de avertizare folosite în comunitatea dumneavoastră:

Sistemele de avertizare sunt o componenta vitală a reducerii efectelor dezastrelor pentru ca ele permit evacuarea populației la risc și crearea unui timp adițional în care se pot lua măsuri de ultim moment în asigurarea bunurilor sau familiei.

În procesul de decizie asupra sistemelor de avertizare trebuie considerați următorii factori:

- **Cum vor funcționa dacă nu avem alimentare cu energie electrică**
- **Dacă avertizarea ajunge la toți locuitorii**
- **Cum promovăm și educăm populația să știe ce sa facă în caz de alarmă**

Sisteme de avertizare	Ce trebuie să facem ?

3.Evacuarea :

Atunci când evacuarea devine necesară, oficalitățile locale anunță acest lucru prin mijloace media. De asemenea, alte metode de avertizare precum sirene, telefoane, clopote sunt folosite.

Timpul necesar evacuării depinde foarte mult de tipul de hazard. Dacă vorbim de inundații sau de furtuni/tornade, desfășurarea lor poate fi monitorizata și evacuarea poate fi

făcută în mod planificat, dar avem și situații când dezastrul se produce cu mare rapiditate și nu permite oamenilor să se pregătească pentru a face față - de aceea planificarea este esențială.

Întrebați autoritățile locale despre rutele/drumurile pentru situații de urgență. Înregistrează/desenează acest drum/sosea în spațiul de mai jos.

Ai o hartă la îndemână, atașează această hartă acestor tabele și marchează pe ea rutele sugerate de planul comunității în caz de evacuare.

Întodeauna	Dacă timpul îți permite
Să ai la îndemână o canistră cu combustibil (benzina, motorină) pentru alimentarea autoturismului, vehicol, tractor, etc. pentru că, datorită condițiilor, stația de benzină poate să fie inutilizabilă.	Pune la îndemână kitul (trusa) pentru situații de urgență.
Fă înțelegeri cu prietenii sau vecinii pentru transport sau informează-te de la autoritățile locale despre mijloacele de transport planificate pentru asemenea situații.	Îmbrăcămintea trebuie să fie adecvată și să ofere protecție pentru situații de urgență (pantaloni, căciulă, bluze cu mâneca lungă, etc).
Să aveți la îndemână radioul și baterii de rezervă, ascultați instrucțiunile oferite.	Când plecați de acasă: <ul style="list-style-type: none"> - Încuiați ușile și ferestrele - Scoateți din priză echipamentul electric
Adunați familia și îndreptați-vă spre locurile de evacuare conform cu instrucțiunile primite de la autorități.	Anunțați rudele, vecinii despre locația unde veți fi evacuați.
Părăsiți locuința cu suficient timp înainte pentru a fi prinși de intemperii/dezastre.	
Urmați ruta de evacuare stabilită, nu apelați la scurtături pentru ca ar putea fi blocate.	Fii atent la poduri, acestea ar putea fi afectate de dezastru (luate de inundații, etc) NU conduceți în zone inundate.
Fii atent la liniile de înaltă tensiune	

4. Kitul (trusa) de bază al familiei, în caz de situații de urgență sau dezastru

Următoarele produse sunt recomandate pentru a fi incluse în kitul dumneavoastră:

- alimente neperisabile pentru trei zile
- apă de băut pentru trei zile, aproximativ 3,5 l/zi de persoană

- aparat de radio portabil cu baterii
- lanternă și baterii de rezerva
- trusa de prim ajutor, inclusiv un manual de prim ajutor
- articole de igienă (hârtie igienică, șervețele umede)
- chibrituri și un container etanș
- fluier
- haine de schimb
- accesorii de bucătărie și de gătit, inclusiv un deschizător de conserve
- fotocopii ale actelor dumneavoastră de identitate și a cărților de credit
- bani
- produse speciale precum lapte praf pentru copii, scutece, biberon etc.

4.a. Păstrarea kitului pentru dezastre :

APA :

- Pentru menținerea necesarului de apă este recomandat să cumpărați apă îmbuteliată și să o păstrați în ambalajul original nedesfacută până când aveți nevoie de ea.
- Observați data de expirare!

HRANA :

Luăți în considerare următoarele :

- Evitați hrana care produce sete. Alegeți biscuți nesărați, batoane de cereale, și conserve care conțin și lichid.
- Stocul de hrană conservată nu trebuie să necesite refrigerarea pentru a fi pastrată, iar pentru gătit să nu necesite pregătiri speciale.
- Dacă aveți un regim care necesită alimente specifice dietei, nu uitați să le includeți și pe acestea în stocul de rezervă.

5. Punerea la punct a unui plan de comunicații:

- În cazul în care membrii familiei sunt separați datorită dezastrului, mai ales în cazul unui dezastru cu evoluție rapidă (cu atât mai posibil pe cursul zilei, când copiii sunt la școală și părinții la lucru), trebuie să aveți un plan pentru a fi din nou împreună.
- Cereți unei rude din altă localitate să servească drept „familie de contact”. După un dezastru este uneori mai ușor să suni în alt oraș, comună. Asigurați-vă că toți membrii familiei cunosc numele, adresa, telefonul persoanei de contact.
- Dacă nu puteți contacta telefonic, apelați la serviciile autorităților locale sau al organizațiilor guvernamentale semnalând eventuala dispariție a membrilor familiei și dați toate detaliile despre acea persoană.

6. Înainte de inundații:

- În casă: ascultați la radio sau alte mijloace media informațiile legate de situațiile de dezastru.
- Pregătiți kitul familiei dumneavoastră pentru situații de urgență.

- Dacă vi se comunică evacuarea, conformați-vă imediat.

În afara casei/locuinței:

- Găsiți o suprafață/teren înalt și stați acolo.
- Evitați să umblați prin apă, chiar dacă are o înălțime de câțiva cm dar este în mișcare poate provoca înecul dacă alunecați.
- Dacă sunteți în mașină în zone inundate, nu treceți prin apă, întoarceți și mergeți în altă direcție; dacă mașina se oprește abandonați și căutați un teren înalt; foarte multe cazuri de înec au ca rezultat încercările de a scoate vehiculul din zona inundată.

7. După inundații:

- Pericolul inundațiilor nu a trecut chiar dacă apele se retrag; ascultați radioul și televiziunea și vă întoarceți în locuințe doar când autoritățile vă indică acest lucru.
- Ajutați vecini care poate au nevoi speciale - copii mici, bătrâni sau persoane cu dizabilități.
- Inspectați fundația casei dumeavoastră și uitați-vă dacă sunt crapături sau alte pagube la elementele de rezistență.
- Rămâneți în afara casei dacă apa este încă prezentă în casă și în jurul ei.
- Atunci când intrați în casă, faceți acest lucru cu maximă precauție.
- Purtați pantofi solizi, rezistenți. Purtați cu dumneavoastră lanterne atunci când examinați interiorul casei inundate.
- Examinați, ferestrele, podeaua, ușile, asigurați-vă că nu este în curs de prăbușire casa.
- Fiți atenți la echipamentele electrice, fire sau țevi de gaz.
- Substanțe inflamabile.
- Aruncați hrana, inclusiv cea conservată care a intrat în contact cu apa din inundații.
- Pompați apa din subsol în mod gradual, aproximativ o treime pe zi pentru a evita pagube structurale.
- Inițiați dezinfecția tuturor spațiilor pentru evitarea infecțiilor.
- Evitați folosirea toaletelor dacă acestea au scurgeri, verificați dacă nu există riscul unor infecții datorate scurgerilor din sistemul de canalizare.

ANEXA 2

FIȘĂ DE EVALUARE RAPIDĂ A PROTECȚIEI COPILULUI ÎN SITUAȚII DE DEZASTRE NATURALE

Folosiți judecata și bunul simț în completarea acestui formular; nu este nevoie să completați fiecare pătrat. Cel ce va oferi informațiile ar putea să nu se simtă în siguranță să ofere informații din motive sociale, politice sau alte motive; cereți aceste informații doar în condițiile în care informantul se simte confortabil cu cerința, și dacă vedeți că este doritor să ofere aceste informații.

Pentru scopul acestei evaluări, copil înseamnă orice persoană sub 18 ani. Clarificați acest lucru cu cei intervievați.

Data vizitei: (z/l/an) ☐ ☐ ☐ / ☐ ☐ ☐ /	Nume evaluator :	Organizația/instituția:
Localitate urbană/rurală ☐ Rural ☐ Urban Peri Urban ☐	Populația estimată	
Oraș/sat:	Județ:	Prefectură:
Sursa informațiilor:	nivel de încredere:	☐ scăzut ☐ mediu ☐ mare

1. AMENINȚĂRI DIRECTE LA VIAȚA PERSOANELOR

Sunt rapoarte despre copiii care:

- Uciși în dezastru nu câțiva mulți
- Număr aproximativ.....
- Răniți în dezastru Nu câțiva mulți
- Număr aproximativ.....
- Dispăruți Nu câțiva mulți
- Număr aproximativ.....

Comentarii adiționale

.....

.....

.....

2. ACCES LA SERVICII ESENȚIALE

În particular pentru copiii vulnerabili dar nu limitat la ei, copiii care sunt separați de părinți, copii ai străzii, cu handicap, copii din instituții, copii cap de familie)

Sunt copii care nu au acces la :

- hrană da nu cine.....
  - apă da Nu cine.....
  - adăpost da Nu cine.....
  - asistență medicală da Nu cine.....
  - educație da Nu cine.....
- aceste cazuri au fost raportate? da Nu cine.....
- cărei instituții sau organizații? .....

3. COPII SEPARAȚI/DISPĂRUȚI

(copiii separați sunt cei ai căror părinți nu pot fi găsiți sau fără tutorele legal, dar nu neapărat separate de rudele lor)

- Sunt cazuri de copii separați? Nu Câteva Multe
- Copii dispăruți din familie Nu Câteva Multe
- Copii trimiși în locații sigure? Nu Câteva Multe

Există o masă mare de populație în refugiu? Da Nu

Familiiile au reușit să stea împreună? Da Nu

Există un număr mare de copii care sunt împreună fără părinți?

Da Nu

Aceste grupuri includ copii sub 5 ani? Da Nu

3 A Sunt adulți care au în grijă grupuri de copii?

da Nu

Detalii.....

.....

Listați orice organizație/instituție care se ocupa de copii

.....

4. COPII ÎN INSTIȚIILE DE TIP REZIDENȚIAL

Sunt copii în instituții:

- Copii cu handicap da Nu
- Centre de plasament da Nu
- Centre de corecție da Nu
- În închisori pentru adulți da Nu
- Alte tipuri de insitutie.....

Estimarea numarului de copii în instituții aici ?

1-10 11-50 51-100 100+

Personalul de îngrijire este prezent ? da Nu

Au resurse de apă și hrană da Nu

Sunt nevoi urgente de rezolvat pentru acești copii?

.....

Scrieți numele și locația instituției (folosiți spațiul acestui formular dacă este nevoie)

.....

.....

5. ALTE PROBLEME LEGATE DE PROTECȚIA COPILULUI

Sunt alte probleme serioase de îngrijorare în ce privește protecția copilului

.....

Sunt alte probleme legate de băieți care nu au fost identificate deja

.....

Scrieți va rog numele organizației/lor care lucrează în protecția copilului în zonă:

.....

Folosiți verso-ul formularului pentru informații suplimentare

LISTĂ NECESAR ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ

Adresa:

Nume și numere de telefon :

Telefoane utile:

Poliție: -----

ISU: -----

Apărarea Civilă: -----

Primărie:-----

Școală: -----

Dispensar: -----

112

În caz de dezastru și evacuare, fiecare membru al familiei ar trebui să aibă un rucsac pregătit cu:

- Certificate naștere și căsătorie
- Act identitate
- Permis de conducere
- Poliță asigurare viață
- Actele de proprietate locuință, vehicol
- Un schimb de haine
- Articole de igienă

Articole necesare pentru supraviețuire
(pentru cel puțin 3 zile) :

APĂ ȘI HRANĂ

- Apă îmbuteliată - cel puțin 3 persoană
- Apă pentru spălat și gătit
- Hrană neperisabilă (uscată sau conservată)
- Dechizător de conserve
- Arzător primus pentru gătit
- Articole de gătit (set camping)
- Lapte praf pentru copii
- Verificați termenele de valabilitate a produselor cel puțin o dată la șase luni

ALTE ARTICOLE:

- Lanternă și baterii de schimb
- Radio cu baterii/acumulatori
- Trusă de prim ajutor
- Hârtie igienică
- Saci de plastic
- Măști chirurgicale
- Paturi/saci de dormit
- Haine de ploaie
- Cort
- Hartă
- Busolă
- Planul pentru situații de urgență
- Încălțăminte

